

Hangverseny. 12.05: 10: Novella. 17: Előzenekar. 18.40: Test: Bosán Helli opera-nye. 19.40: Farkas a. 20.40: Az Operaház Horváth Gyula cigány-

akoztató zene. Schubert—Liszt szer- szórakoztató zene. amarazene. beretelőadás. azantova hegedűhang- Farkas Miska cigány- ersenye. ida grammofoonon. e.

rdetések

kebevarrás, montiro- rrás, kézi- és géphim- legszebben és legol- ke kézimunka szalójná.

Corso Bazárban

antra ingyen. Gyermekkosci 60 le kezdve

s berendezéssel átadó. örület Gherlán, vagy készítő betársulhat.

nüvelt urileány aján- mellé. Háztartásban is ngoristát tanít. Cim: str. Eminescu 24.

dó, bevált rendszerű ethez, csatlakozó más cerek. „Huszer” jel lban.

keresünk elsőrendű tö- ára, melyek villanyvi- k meg, mintegy 50— Ujdonság. Nagy keres- s egész Romániára. jeligére a kiadóhiva-

ókarban levő 3 köve- es felszereléssel, 30 rral. épülettel, vagy zeti feltételekkel ol- en megtekinthető Jud- ket a kiadóhivatal to-

ragot ebédlő, háló és Értekezhetni Egyetem- melet, 4. alatt naponta

ozott komplett iroda- rban megvehető. Cluj, Piata Unirii 26

ában szakképzett ügy- Ajánlatokat „Intell- adóba.

gyobb kaliberű cuk- zlet és kávéházhoz- égett, 400.000—500.000- ársat keresek. Cimet a rem.

ásu. Németországban- nyorsu zsidó orvos- i hónapokra pihenni- e lejönni (augusztus- g). Ellenszolgáltatás- t, olasz, latin, esetleg- órákat is. Érdeklődő- re med. stud. Berlin- Gthaus ptr. r. címre

palotában négyszobá- het: Metropol épület

Golder

uból lett nagysti- egénye főemelkedé- Irene Nemirovszky- z utóbbi évek legna- e könyveinek

136 lej. KELET könyvosztá- ában.

XIV. ÉVF. * 155. SZÁM
Cluj—Kolozsvár, 1931
július 14 Kedd
5691 ÉV Tamusz 29

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.715-929

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (vált Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej
KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Az Uj Kelet az egyet-
és bánsá

Dr. Ránásetter Robert
Budapest

Cikkeink
forrás me-

Disttér 2 11 e 8

Kéziratokat
megőrizzük

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Németországban statáriális in- tézkedéseket léptettek életbe a teljes pénzügyi összeomlás megakadályozására

A leghatalmasabb német banknak — a Darmstädter banknak összeomlása váltotta ki az új szükségrendeleteket. A reggelig tartó birodalmi minisztertanács elhatározta, hogy az összes nagybankok és az állam is kezességet vállalnak a bajbajutott bankért. Az amerikai Fideral Reserve bank 300 millió dolláros kölcsönnel fog Németország segítségére sietni. Hoover mindent elkövet Németország talpraállítására érdekében

Németország visszautasította Franciaország összes politikai követeléseit

Berlin, július 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Hoover moratórium per-
fektuálása után csak rövid néhány napra
jutott Németországnak osztályrészül a
gazdasági optimizmus öröme és a pénz-
ügyi fellendülés reménye. Az általános
megkönnyebbülés érzését vasárnapról hé-
tfőre virradó éjszaka váratlanu pánik
rémülete váltotta fel. Huszonnégy óra óta
a végső összeomlás fenyegető réme ter-
jeng Németország felett és a kormány
statáriális, a háborus idők intézkedéseire
emlékeztető rendelkezésekkel igyekszik
gátat vetni a végső összeomlásnak.

Vasárnap szakadatlan titkos tanácsko-
zások folytak a birodalmi kormány, a ber-
lini nagybankok vezetősége és a birodalmi
bank elnöksége között. A tanácskozások
eredményeképpen este sűrűsödött a miniszter-
tanács ült össze, amelyet hajnali három
órákor másfél órára félbeszakítottak,
majd félöt órákor reggel továbbfolytattak.
A hajnali minisztertanács rendkívül suly-
os határozatokat hozott. Eszerint:

1. Tekintettel arra, hogy a B. bankok
egyikének a pénztárbezárasa elhárít-
hatatlanul szükségessé vált, az összes
berlini nagybankok egyetemleges jót-
állásra kötelezték magukat úgy a be-
tevőkkel, mint a hitelezőkkel szemben.

2. A kormány elhatározta, hogy már
a reggeli órákban kényszerrendelet út-
ján törvényt hirdet ki, amely elrendeli
a devizákkal való kényszergazdálko-
dást.

3. Ugyancsak hétfőn reggel kényszer-
rendeletet adnak ki, amellyel a kormány
megakadályozza a tőkének a külföldre
való menekülését.

A kormány végül felhatalmazást kap,
hogy a bajbajutott bankokkal szemben
az állami kezességet elvállalja, még
pedig úgy, hogy a bankok hirtelen be-
zárasa nyomán elkerülhető legyen.

Ezek az elhatározások, amelyek még az
éjjel köztudomásra jutottak, pénzügyi és
bankörökben pánikszerű izgalmat váltot-
tak ki.

Reggelre kiderült az is, hogy miért volt
szükség e háborus intézkedésekre emlé-
keztető eljárásra. A Darmstädter Bank,
Németország egyik legnagyobb és leg-
tekintélyesebb pénzintézete olyan hely-
zetbe került, hogy később már nem tudta
volna pénztárait nyitva tartani. A
Darmstädter Bank pénzügyi nehézségeit
egyrésztől a Nordwolle konszern össze-
omlása, másrésztől pedig a német tőkék
külföldre való inváziója idézte elő. Bank
és kormánykörökben tisztában voltak az-
al, hogy a Darmstädter összeomlása a leg-
pusztítóbb következményeket vonta volna
maga után és éppen ezért az utolsó órá-
ban a nagybankok és a kormány olyan
áldozatra szánták el magukat, amely a
németbankok történetében páratlanul áll.
Csak a bankok vállaltak teljes kezessé-
get a bajbajutott német bankok betét-
jeivel és kölcsöneivel szemben, de a kor-
mány is elvállalja az állami kezességet,
amélkül, hogy a kormány e pillanatban

tudná, voltaképpen, mekkora összeg az,
amelyért kezekeskednie kell.

Curtius könyörgő távirata a
nagyhatalmakhoz

Most, amikor a pénzügyi válság hullá-
mai már elöntéssel fenyegetik a birodal-
mat, a kormány az utolsó órában még egy
utolsó kísérletet tett, hogy fölrázza a
nagyhatalmak lelkiismeretét. Curtius kül-
ügyminiszter körtáviratot küldött Német-

ország összes külföldi képviselőinek, tájé-
koztatta őket a való helyzetről és közölte
velük, hogy a birodalmi kormány belát-
hatatlan következményekkel fenyegető
lépésekre kell, hogy elszánja magát, ha a
külföldi jegybankok nem nyújtanak azon-
nal segítséget. A washingtoni, londoni,
párizsi és római német nagykövet vasár-
nap délelőtt megjelent az illető államok
külügyminisztériumaiban és közölte Cur-
tius üzenetét.

A német kormány a konstruktív pártok egyönt- etű kívánságára visszautasította Franciaország politikai követeléseit

Berlin, július 13. A konstruktív pártok
azon a véleményen vannak, hogy a fran-
ciák politikai természetű követeléseivel
szemben Németországnak továbbra is el-
utasító álláspontra kell helyezkednie és a
gazdasági megsegítés ellenében igényelt
politikai ellenszolgáltatásokat a leg-
nagyobb kockázat árán is meg kell
tagadni.

A birodalmi kormány külföldi kép-
viselői útján tájékoztatta a hatalmakat
a sulyos helyzetről.

Párizs, július 13. Laval miniszter-
elnök, aki a vasárnapot vidéken töltötte,
este fél 10 órákor váratlanul Párizsba

érkezett és 20 perccel később már fogadta
Hösch német nagykövetet. Az éjszakai
tanácskozásnak rendkívül fontosságot tu-
lajdonítanak. A nagykövet szóbeli magya-
rázatokat fűzött Curtius külügyminiszter
azon jegyzékéhez, amelyben közli, hogy a
birodalmi kormány sulyos lépésekre ké-
szül, ha a jegybankok nem nyújtanak
azonnal segítséget. Hösch több mint két
óra hosszat időzött Laval miniszterelnök-
nél. A nagykövet hír szerint közölte a
német kormányt azt az elhatározását,
hogy Franciaország minden politikai kö-
vetelését visszautasítja.

Hoover már érti, hogy miért vált elkerülhetet- lenné a világháború

Washington, július 13. Amerikai hiva-
tals részről tárgyalást folytattak a
newyorki Federal Reserve Bank vezetői-
vel.

A kormány részről a német kérdéssel
kapcsolatban kiadott kommuniké hangoz-
tatja, hogy a pénzügyi kérdések a Fede-
ral Reserve Bank ügykörébe tartoznak s
ebbe az Egyesült Államok kormánya nem
elegyedik bele. Az amerikai kormány a
Hoover javaslatokkal kimerítette pénz-
ügyi segélynyújtó tevékenységét s a
szabaddá tett 400 millió dolláron kívül új
segítségrel nem járulhat hozzá a német-
országi helyzet megmentéséhez.

Egyik lap jelentése szerint Hoover el-
nök állítólag kijelentette volna, hogy a
francia tőke sivar magatartása után most
már érthetőnek találja, miért vált a vilá-
gháború éppen Európában elkerülhetet-
lenné.

A „Federal Reserve Bank” 300 millió dolláros kölcsönt ajánlott fel a Német Birodalmi Banknak

Washington, július 13. Curtius szom-
bati jegyzékének kézhezvétele után az
amerikai kormány tagjai az esti órák-
ban tanácskozást tartottak a pártvezé-
rekkel Németország nyugtalanító pénz-
ügyi helyzetéről. Az értekezletre a kép-
viselőház és a szenátus valamennyi ne-
vezetesebb politikusát meghívták. A ta-
nácskozások során az az egyöntetű ál-

laspont alakult ki, hogy
az amerikai bankoknak mindent
meg kell tenniük a sulyos német
válság elhárítására.

Hoover elnök nem vett részt ezen a ta-
nácskozáson, mert Castle külügyi állam-
titkárral együtt már délben rapidáni
világjába ment weekendre, Curtius jegy-
zékének megérkezése után azonban rögt-
ön a telefonhoz jött és egész este ál-
landó érintkezésben volt Washington-
nal. Hoover kijelentette, hogy a legrö-
videbb időn belül döntő lépést tesz Né-
metország katasztrófájának megakadályozása érdekében. Ennek tulajdonítha-
tó, hogy Federal Reserve Bank igazga-
tótanácsa vasárnap délután kábeltáv-
íratot küldött a Birodalmi Bank igaz-
gatóságának és közölte, hogy

a Federal Reserve Bank hajlandó
300 millió dolláros, hethónapi le-
járatu hitelt bocsátani a Birodalmi
Bank rendelkezésére.

A Federal Reserve Bank nagy nemzet-
közi konzorcium segítségével akarja
összehozni ezt a kölcsönt.
Egyébként arra számítanak, hogy
Németország politikai támogatást
is fog kapni,

mivel a német kormány üzenetet kül-
dött Hoovernek, amelyben a birodalom
kétségbeesett pénzügyi helyzetére való
hivatkozással sürögősen fölkéri az elnö-
köt, vesse latba minden befolyását a
francia kormánytól és vegye a poli-
tikai követeléseit eljétsére.

A német Birodalmi Bank elnö-
ke repülőgépen Bazelbe utazott

Berlin, július 13. Luther dr., a Bi-
rodalmi Bank elnöke, ma délelőtt 10 óra
17 perckor légi uton elutazott Bazelbe,
a Nemzetközi Fizetések Bankjának
igazgatósági ülésére.

A Nemzetközi Fizetések Bankjának
vezetői körében vasárnap rendkívül ide-
ges volt a hangulat A holnapi tárgya-
lások szinte kizáróan Németország val-
ságos pénzügyi helyzetére fognak von-
natkozni és lehet, hogy már holnap dön-
tenek a 100 millió dolláros áthidalási
kölcsönről, amelyet a francia és angol
bankok egész területén két napi zárásra
amely 16-án esedékes.

Két napra bezártak a porosz
tőzsdék

Berlin, július 13. A pénz- és érték-
tőzsdék ma és holnap nem nyitnak. A
devizákat nem jegyzik. A terménytőz-
sdéken rendes a forgalom. A porosz ke-
deskedelmi miniszter rendelete Porosz-
ország egész területén két napi zárásra
kötelezte a tőzsdéket. Valószínű, hogy a
birodalomhoz tartozó többi államok is
elrendelik a tőzsdék szünetét.

Henderson holnap érkezik Párizsba

Párizs, július 13. Henderson angol
külügyminiszter kedden délután fél 6
órákor Párizsba érkezik, ahol két napot
tölt. A külügyminiszter tudvalevően
Berlinbe megy, hogy viszaadja a német
miniszterek chequersi látogatását.

Utját két napra megszakítja Párizs-
ban és fölhasználja az alkalmat, hogy
tárgyalásokat folytasson Briand kül-
ügyminiszterrel a német kérdéssről. Hen-
derson csütörtökön délután fél 5 óra-
kor továbbutazik Berlinbe.

Olaszország lemondott a szerdán
esedékes német jóvátételekről

Róma, július 13. Az olasz kormány
lemondott a július 15-én esedékes né-
met jóvátételi fizetési részletről. Ezt a
határozatot az olasz pénzügyminiszter
tudomására hotta a nemzetközi fizetések
bankja igazgatóságának, a külügyi-
miniszter pedig közölte az érdekelt hatal-
makat.

Hollandiában megkezdődött a
leszerelési hét

London, július 13. Hollandiában meg
kezdődött a leszerelési hét. Ezidő alatt
valamennyi napilap pártállásra való te-
kintet nélkül egy-egy nyilatkozatot kö-
zöl, amelyben holland vezetőpolitikuskok
az általános leszerelést követelik.

A lapok felszólítják ezenkívül olva-
sóikat arra, hogy leszerelést követelő
nyilatkozatokat állítsanak ki, amelyeket
a hollandiai kormány útján a leszeré-
lési világkonferencia elé fognak ter-
jeszteni.

Ha azt akarja,

hogy az UJ KELET,
az erdélyi zsidóság
egyetlen organuma,
zavartalanul telje-
sítse kötelességét

í z e s s e
pontosan előfizetését!

Csak a zsidók bátor magatartása akadályozta meg a vérfürdőt Szalonikiben

A görög cserkészek is fosztogattak. Petroleumos üvegeket találtak a tűz színhelyén. A tóraszekrény csodája

Szaloniki, jul. 13. Mialatt Szalonikiben a nyugalom kezd helyreállni és a Campbell-nevű zsidó negyedből elmenekültek ismét visszazsállingóznak, addig a kisebb görög városokban az antiszemita agitáció egyre nagyobb méreteket ölt. Legújabb Demotika városból jelentenek erős zsidóellenes demonstrációkat. A városban mindössze husz zsidó család lakik, akik még a királyság idején a legteljesebb harmóniában éltek a lakosság görög és örmény elemeivel. Az utóbbi időben a görög nacionalisták fölbolygatták a város békéjét és egymás ellen lázították a külön ből pártállású polgárokat. Főleg a zsidók ellen harcoltak, akikről most nyílt gyűléseken a legszemérmetlenebb rágalmakat terjesztettek.

A bírósági hatóságok mulasztásai

Az anyagi kárt, amit Szaloniki kis zsidói elszöndétek, kétféle millió drachmára becsülik. Avraam görög igazságügyminiszter a vizsgálatok befejezése után elutazott Szalonikiból. Elutazása előtt kijelentette, hogy véleménye szerint a hatóságok kötelességüket teljes mértékben teljesítették. A rendőrség a nyugalom helyreállítása érdekében rendkívüli intézkedéseket fogantatott, hogy a zavaroknak véget vessen. Benyomásai alapján ugyanazt állapíthatja meg a bírósági hatóságok részéről is, noha ezek több esetben elkésve léptek közbe. A nyomozásnak ez a része még fölvilágosításra szorul.

Mit mond a kormányzó?

Gonatas tábornok, Szaloniki kormányzója az újságírók előtt megerősítette az igazságügyminiszter állításait és hozzátette, hogy a nyomozás eredményei be fogják igazolni, hogy a Campbell-negyed nem azért égett le, mert a hatóságok nem tanúsítottak kellő kötelesség-érzetet. A „Kathimerini” című újság munkatársa megkérdezte a kormányzótól, igaz-e, hogy a zsidó hitközség képviselői a tűz kiütése előtti délután fölkeresték és figyelmeztették a készülő katasztrófára. Gonatas generális erre kijelentete, hogy már nem emlékszik, jártak-e nála a jelzett időben a zsidók.

Sokat beszélnek még ma is arról a szomorú tényről, hogy a Fehér-toronyban, ahol a cserkész-szervezetek vannak elhelyezve, a Hakoah zsidó cserkész-szervezet irodáját a zavargások idejében kifosztották. A fosztogatók közül tizenhatot a rendőrség letartóztatott.

Olyan, mint Hebron...

A Zsidó Távirati Iroda megbízásából Gerson Agronsky Szalonikibe utazott, aki a leégett Szalonikiból a következő tudósítást küldte:

A Campbell-negyed pusztításai — írja — sokban hasonlítanak az 1929 augusztusi hebroni pusztításokra. A katonaság azzal van elfoglalva napok óta, hogy eltakarítja a törmeléseket. Mint a hebroni pogrom után, itt is tilos a zsidónegyedbe való belépés. Magam is csak akkor léphettem a rombolás színhelyére, amikor a szaloniki kormányzó személyesen kiállított engedélyt mutattam fel.

A nagy zsinagógából a kormos falakon kívül csak a nagy, fából való frigszekrény maradt meg. A korom befeketítette, de egyébként épen maradt. Szaloniki zsidói természetesen úgy beszélnek erről, mint valami csodáról. A huligánok azonban a tóratekereseket elrabolták és széjjel tépték. A megtalált pergamentdarabokat összegyűjtötték és elhelyezték a főrabbinál.

Az omladékok között még most is találnak itt-ott petroleumos és benzines üvegeket, amiket nyilvánvalóan a gyújtogatók helyeztek oda, hogy munkájuk minél biztosabb és eredményesebb legyen. Az eddigi nyomozások szerint a csöcselék kétezer tagból állott, amikor először megrohamozták a zsidó negyedet. Teljesen érthetetlen, hogyan történhetett, hogy a nagy tűzben, senki sem vesztette életét. Igaz, hogy a Campbell-negyed zsidó lakói katonák voltak, akik egyfelől védekezni is tudtak, másrészt biztonságba tudták helyezni asszonyaikat és gyermekeiket. A zsidók hősiességgel védekeztek, jóllehet nem

volt más fegyverük, mint néhány száz bot és ötven-hatvan gumioszor.

A Bikur Cholim klinikának omladékai hasonlítanak a hebroni Hadassa klinika romjaihoz. A huligánok a Kalawaria negyedből intéztek támadásokat, körülvették a zsidó negyedet, teljesen meglepetésszerűen, úgy, hogy a védelem megszervezése teljesen spontán jött, ugyszólván minden előkészület nélkül. A huligánok előbb a templomot, azután a zsidó iskolaépületet gyújtották fel. A megmaradt falakon még mindig látni lehet a választási plakátok maradványait, spanyol szöveggel és a venizeloszista jelölt fényképével, Szaloniki zsidói ugyanis hálával viseltetnek Venizelosz iránt és azok, akik nem a zsidó jelöltre szavaznak, a Venizelosz-párt jelöltjét támogatják.

Csak tizenegy barak égett le, azonban a zsidó negyed egyetlen háza sem maradt sértetlenül. Amit a lángok nem emésztettek fel, azt a huligánok rombolták széjjel.

A zsinagógától ötven lépésnyire pékműhely van, amely két keresztény görögnek volt a tulajdona. Az egyik tulajdonost Leonides Papast a zavargások alatt a huligánok lötték le. Az életben maradt tulajdonos kijelentette előttem, hogy olyan aljas cselekedetre még nem volt példa. Társának azért kellett meghalnia, mert nem volt hajlandó a zsidók elleni pogromban résztvenni. Mindig a legjobb viszonyban élt a zsidókkal. Amikor a huligánok egyike felszólította, hogy ő is támadja meg szomszédait, Papas felháborodva utasította ki üzletéből az antiszemitát, aki később egy revolverlövessel leterítette.

A tudósító elmondja még, hogy a vérfürdőt tisztára a zsidók bátor magatartása akadályozta meg. Ha nem védekeztek volna azzal az elszántsággal és lendülettel, bizonyára nagy katasztrófa színhelye lett volna Szaloniki város tiszteletré méltó zsidó negyede.

Husz állam 80 sakk mestere küzd az elsőségért a prágai sakkolimpián

A verseny favoritja a lengyel csapat

Prága, július 13. Ma kezdődött meg Prágában a sakkolimpiasz, amely a világ legjobb sakkozói gyűjt egybe. A prágai olimpiasz az összes eddig megrendezett sakkolimpiaszokat, úgy a résztvevők nagy számánál fogva, mint pedig kvalitása tekintetében, felülmúlja. Összesen husz állam a világ minden tájáról képviselteti magát a sakkolimpián, legjobb játékosai, akik között olyan világhírű nevek szerepelnek, mint Aljechin, Bogoljubov, Tartakover, Vidmár, Rubinstein, Spielmann stb.

A versenyt nem egy mester egyéni kvalitása dönti el, hanem egy-egy országnak az átlaga. Így például Franciaország, noha csapatában helyet foglal Aljechin világbajnok, bizonyára nem

az elsők között fog végezni, mert átlaga a többi országokéhoz képest gyenge. Minden ország csapata négy játékosból áll, összesen tehát 80 mester küzd majd meg az elsőségért. A verseny favoritja a lengyel csapat, amely olyan kiváló játékosokat foglal magában, mint Rubinstein, Przepiorka, dr. Tartokver. Nagyon erős a jugoszláv együttes, amelyben Vidmár és Kosztics személyében két világklasszist reprezentáló játékos foglal helyet. Csehszlovákiát Flohr, Opocensky, Reifir, Gilg és Skalicza képviselik. Magyarország csapata Havasi, a két Steiner, Sterk és Vida, szintén igen erős és a favoritok között szerepel, noha Maróczy ezuttal hiányzik az együttesből.

Anglia legnagyobb parvenüje — börtönben

A Boselek és Castiglioni bukása után elvesztette vagyonát lord Kysant is

Mindinkább beigazolódik az, hogy a háboru szülte vagyonok semmivé lesznek, akiket a háboru vitt felszínre lassanként eltűnnek a semmibe, ahonnan jöttek. Az európai kontinensen ez a folyamat már szinte befejeződött és az újabb események azt igazolják, hogy a tétel alól Anglia sem kivétel. Ott is azok kezében maradt a vagyon, akik a háboru előtt is gazdagok voltak s a Boselek, Castiglioni sorsára jutnak azok, akik a vérből, a mások véréből csináltak aranyat.

A londoni lordmayer nemrégiben az angol törvények rendelkezésének megfelelően maga elé idézte az angol hajózási királyt, lord Kysant-ot, a Royal Mail hajózási vállalat igazgatóját, hogy mint vizsgálóbíró felelősségre vonja. Lord Kysant hárommillió tonna hajótér hajdani ura, ma már fogoly, mert a lordmayer előtt megtartott tárgyaláson hiába védte két volt igazságügyminiszter is, a lordmayer megállapította, hogy bűnös üzemeket követett el és ügyét átutalta az esküdtszékhez, amely aztán el is ítélte.

Ezzel egy érdekes karrier záródott le. Lord Kysantot polgári néven Owen Philipsnek hívták és csak a háboru után kapta meg a lordi címet. Általában Anglia legnagyobb parvenüjének tartották, aki a háboru előtt mint képviselő azzal vált nevezetessé, hogy ő volt az alsóház legszébb férfi tagja és hogy egyike volt a legnagyobb háborus uszítóknak, aki egyetlen alkalmat sem szalasztott el, hogy ne figyelmeztetett volna a német veszedelemre. Férfias szépsége, elegáns meg-

jelenése nagyobb hatást keltettek ugyan, mint szónoklatának tartalma, azonban akármilyen imperialista is volt, akármennyire igyekezett is konzervatívnak látszani, pártja, a konzervatív párt nem fogadta be teljesjogu tagnak és nem adott meg neki az, hogy privátim vagy családilag is érintkezessen a tradíciókra feltékeny konzervatív képviselőkkel, akik nem láttak benne egyebet, mint egy hajózási vállalkozót, aki gyanus spekulációkat folytat. A helyzete valamivel jobb lett 1914 nyarán, amikor az alsóházban nagy sikert aratott azzal, hogy kimondta, ami elvtársainak csak a szívében élt, hogy Angliának bele kell avatkoznia a háboruba, mert a németek legyőzése folytán minden angol vagyonilag csak megerősödhet. A népszerűséget, amit ezzel a kijelentéssel és azzal ért el, hogy a háborus készülődés egy csapásra megszüntette Angliában a munkanélküliséget, arra használta ki, hogy nagy vállalkozásokba kezdett és magának kaparintotta meg az angol hadseregnek a nyugati harctérre való szállítását, azonkívül az Észak- és Dél-Amerikából való élelmiszer-, nyersanyag- és municiószállítást. Hogy ezeket a szállításokat le tudja bonyolítani, Filips összevásárolta nemcsak Angliában, hanem Afrikában és Amerikában is az összes hajókat, amelyeket megvehetett és megalkította a Royal Mail konszern. Régi hajókat, amelyek hasznavehetetlenül állottak a dokkokban és hajózási papirokat, amelyeket a világ egyetlen tőzsdéin sem jegyeztek már, olcsó pénzen vásárolt össze és bár már a háboru elején meg-

állapították róla, hogy hazájának szorult helyzetét a legnagyobb mértékben kihasználja, zavartalanul bonyolította le ócskahajókkal is a nagyarányú és nagy jövedelmet jelentő szállításokat.

A derült égből lecsapó villámként hatott másfél évvel ezelőtt a hír, hogy lord Kysant és fivere, Dávid tönkrementek s hogy Kysant egy újabb alapításnál az aláírási prospektusban hamis adatokat tárt a részvényesek elé. Kysant ugyan azzal védekezett, hogy ezt a hamisítást a fivere követte el, akit sietett is gyengeelméjűnek nyilvánítani. A legelső tőzsdéi napon a Royal Mail részvények árfolyama egyszerre lesüllyedt, a vállalat moratóriumot volt kénytelen kérni és a lordot lemondatta. A kétségbeesett részvényesek, hogy vagyonukat megmenték Kysant régi ellenségéhez, Sir Walter Runcimanhoz fordultak és rábízták, hogy vizsgálja felül a Royal Mail egész üzletvitelét. Hét hónapig dolgozott Runciman, hogy rendet teremtsen a dzsungelben. A leghíresebb könyvszakértők segítettek neki, akik megállapították, hogy Kysant büntetőjogilag üldözendő manipulációt követett el, mire Runciman régi politikai ellenfelét átadta a bíróságnak. A bírósági tárgyaláson megállapították, hogy Kysant éveken át mérlegeket hamisított, osztalékokat fizetett ki akkor is, amikor nem volt nyereség, a hajópark értékéből, noha annak egy része csupa régi hajóból állott, amelyeket ki kellett vonni a forgalomból, soha semmit nem irt le. Kysant azzal védekezett, hogy ugyanilyen módon állították össze a mérlegeket a többi hajószállalatosok is és ezt bizonyítani is akarta, mert arra számított, hogy ha erre vonatkozó bizonyítékait felvonultatja, megrendül a tőzsde. Snowden pénzügyminiszter azonban nem ijedt meg a fenyegetéstől és ő maga kívánta, hogy Kysant ellen a tárgyalást teljes nyilvánosság előtt tartsák meg. A tárgyaláson azután beigazolódott, hogy Kysant manipulációi mintegy 125 millió lejnek megfelelő kárt okoztak a Royal Mailnak, illetve a részvényeseknek.

Primăria Municipiului Cluj

Nr. 23841—1931.

PUBLICAȚIUNE

Primăria Municipiului Cluj publică licitație pentru furnizarea de îmbrăcăminte, chipuri și ghete pe seama servitorilor, vizitatorilor și desinfectatorilor Primăriei și anume pentru 50 costume de iarnă (vestă, veston pantalon) 50 chipuri și 50 perechi ghete.

Ofertele scrise și sigilate împreună cu garanția 5% care se va întregi după adjudecare la 10% din valoarea formularului se vor prezenta comisiei de licitație (camera 4) în fața căreia se va ține licitația.

Furniturile trebuie livrate în termen de 30 zile dela primirea bonului de comandă și vor fi preluate în oficiul Primăriei din P. Unirii Nr. 1. de Comisiunea de recepționare.

Caetul de sarcini și condițiunile de licitație se pot vedea în Camera 17 a Primăriei.

Licitatorii spre a fi admiși la licitație trebuie să întruinească condițiunile prevăzute de norme generale pentru ținerea licitațiilor publicată în Monitorul Oficial Nr. 127. din 4 Iunie 1931.

Licitatia se va ține la Primăria Municipiului Cluj (camera 4) în ziua de 16 August ora 10.

Furnitura se va face pe riscul furnizorului.

Cluj, la 9 Iulie 1931.

Primăria Municipiului Cluj

Dávid Golder

A szegény zsidófiúból lett nagystíű bankár életének regénye fölemelkedéstől bukásáig. Irene Nemirovszky regénye egyike az utóbbi évek legnagyobb sikerű könyveinek. Ára fűzve 136 lej. Ára kötve 204 lej. Kapható az UJ KELET könyvosztálvában.

Női, férfi ruhákat igen olcsón fest tisztít

CZINK, Cluj

Hamangiu igazságügyminiszternek peche van a törvényjavaslataival

Elmarad a gyorstalpaló törvényegységesítés

A kamara levette a napirendről a váltótörvény és a kényszeregyezségi törvény végrehajtásáról szóló javaslatokat is, miután nemcsak az ellenzék, hanem a kormánypárti képviselők is ellenségesen fogadták a javaslatokat

Bucuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kormány és a csatlott területek jogszabályai közötti harcból utóbbiek kerültek ki győztesként. Hamangiu igazságügyminiszter kénytelen volt lemondani hirhéd tervéről, hogy egyszakaszos törvényjavaslattal az egész ország területére kiterjessze a régi királyság polgári, kereskedelmi és büntetőkodekseinek érvényességét. Hogy ez a lemondás végleges-e, vagy sem, azt egyelőre nem lehet tudni. Annyi azonban bizonyos, hogy a parlament rendkívüli szessziója ma este bezárul, anélkül, hogy az egyszakaszos javaslat a parlament elé került volna.

A kormánypárt erdélyi képviselői nem kérnek az egységesítésből

A javaslat sorsa egyébként is nagyon bizonytalan volt. Az ellenzéki pártok ugyanis egyhanguan a javaslat ellen foglaltak állást és egészen bizonyos, hogy az ellenzéki állásponthoz csatlakoztak volna a kormány erdélyi képviselői is, akik csak a legutóbb fejezték ki a nyilvánosság előtt és eléggé hangosan afölötti elégedetlenségüket, hogy a kormány ne mveszi figyelembe Erdély érdekeit. Néhány kormánypárti honatya is jelen volt a kolozsvári ügyvédi kamara azon ülésein, amelyeken a legélesebb tiltakozások hangzottak el a gyorstalpaló egységesítés ellen és ahol nem egy ügyvéd adott azon gyanújának kifejezést, hogy vajjon Hamangiu igazságügyminiszter nem-e a saját kiadásában megjelenő regáti törvénykönyvek számára kívánt egyuttal megfelelő felvevőpiacot is biztosítani... És a kormánypárti képviselők nem vették védelmükbe sem az igazságügyminisztert, sem pedig a javaslatát...

A váltó- és a kényszeregyezségi törvény is megbukott

Érdekes egyébként, hogy az egységesítési kísérlet sorsára jutottak Hamangiu igazságügyminiszternek a váltótörvény és a kényszeregyezségi törvény módosításáról szóló javaslatai is. Ismeretes, hogy a váltótörvény módosítása révén az igazságügyminiszter feleslegesíteni akarta a váltókereseteket, azonnali végrehajtási erővel ruházta fel a megóvatolt váltókat. A kényszeregyezségi törvényt hasonló szellemben kívánta olyképpen módosítani, hogy a hitelezők érdekei jobban meg legyenek védve. Éppen ezért megszigorította a kényszeregyezségi elfogadásának feltételeit oly módon, hogy a kényszeregyezségi kérdés azonnali el nem fogadása ipso facto magával hozza a kereskedő fölött a csőd ki-mondását. Hamangiu igazságügyminiszter azzal indokolta a két javaslat szűk-ségességét, hogy meg kell könnyíteni a követelések gyors behajtásának lehetőségét, mert ezáltal a hitelélet intenzí-vebb lesz az országban.

A nemzeti parasztpárt és lupisták határozott ellenzéssel fogadták a javaslatokat. A liberálisok ugyancsak nem lelkesedtek értük, viszont igen sok többségi képviselő is akadt, akik arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a mai súlyos viszonyok közepette igen hazárd dolog volna elmérgesíteni a hitelező és adós közötti viszonyt. A két javaslatot Pénteken délután kellett volna a képviselőház polgári törvényhozási bizottságának letárgyalni. A hangulat azonban annyira ellenséges volt a javaslatokkal szemben, hogy a vitát el kellett halasztani kedd délutánra. A szombat délutáni minisztertanácson e kérdés is tárgyalásra került és Jorga miniszterelnök kívánságára a minisztertanács úgy határozott, hogy a rendkívüli szesszió-

ban már nem hozza a kérdést a parlament elé.

Többségi és kisebbségi erdélyi képviselők egy fronton

Igy történt azután, hogy a kamara polgári törvényhozási bizottsága nem vette tárgyalás alá hétfőn délután sem Hamangiu igazságügyminiszter javaslatait. Az igazságügyminiszter a kamara folyosóján, a törvényhozási bizottság tagjai jelenlétében elégedetlenségének adott kifejezést a történetek fölött. A képviselők gyűrűt alkottak az igazságügyminiszter körül és kifejezték előtte azokat az okokat, amelyek miatt nem tartják opportunusnak a javaslatokat. Dr. Valer Moldovan, volt erdélyi tartományi igazgató, aki ugyancsak tagja a törvényhozási bizottságnak, kijelentette, hogy a váltónak azonnali végrehajtási erővel való feruházása különösen a földművelő rétegek számára volna katasztrofális. A teljesen leron-

gylódott parasztnak kénytelenek volnának házaikat és földjeiket eladni, hogy kötelezettségeiknek eleget tehessenek.

Ugyanezt az álláspontot képviselte Stoianovici többségi, a törvényhozási bizottság elnöke, valamint Besnieff Paraschivescu is, aki Jorga professzor intimebb hivei közé tartozik. A képviselők és az igazságügyminiszter között heves szóváltásra került sor, ami annál is nagyobb feltűnést keltett, minthogy a többségi képviselők eddig a legnagyobb készséggel és minden ellenzéki-ségre való hajlamosság nélkül szavazták meg a kormány által előterjesztett javaslatokat.

A falusi otthon védelme

Ezzel szemben valószínűleg megszá-vaszra kerül a parlamenti szesszió be-zárása előtt az a törvényjavaslat, amely-et a bukovinai képviselők dolgoztak ki Cuza professzorral egyetemben s amely a falusi otthon védelméről szól. A ja-

Azért gyujtották fel a konstancai villamosüzeme- ket, hogy a tulajdonosok hozzájuthassanak a 9 millió lejes biztosítási illetékekhez

Megerősítették az üzem igazgatói ellen kibocsátott letartóztatási végzéseket

Bucuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). A konstancai villanyosműveket ismeretesen hatalmas tüzvész pusztította el. A fürdővárosra azóta ójszakánként teljes sötétség borul és hónapokba fog telni, amíg Kons-tancának ismét lesz villanyvilágítása. A tüzből kifolyólag a vizsgálóbíró letartóztatási végzést bocsátott ki Virgil Starek, a villanyáramot szolgáltató „SCEC” vállalat administrator-delegu-je, Davidescu, a villamosüzem igazga-tója, Lupu Pavel, a villamosüzem köny-velési igazgatója, mint értelmi szerzők ellen. Ugyancsak letartóztatták Gran-doi és Babuta mechanikusokat, mint a

tűz közvetlen előidézőit. A letartóztá-tási végzés ügye tegnap került a kon- stancai törvényszék elé.

Georgiu ügyész hatalmas vádbeszé- det tartott, amelyben azt a meglepő ki- jelentést tette, hogy a konstancai vil- lamosüzemet felgyujtották és a villa- mosüzem nem véletlen szerencsétlen- ség áldozata lett. A gyujtogatás ugy- történt, hogy az olajvezeték elvágták és égi kanócot helyeztek melléje. A „SCEC”-vállalat kötelezte magát az üzem teljes kiépítésére, hogy a várost és az azzal szomszédos fürdőtelepeket megfelelő villanyárammal lássák el. A

vállalatnak azonban elfogyott a pénz és a tűz révén felveendő biztosítási ille- tékekből akarta reorganizálni magát. A leégett villamosüzemet néhány hónap mulva egyébként is üzemben kívül kel- lett volna helyezni és az új villanyos- művek révén szolgáltatni a villanyos- áramot.

A védők azt hangoztatják, hogy a társaságnak semmi érdekében sem ál- lott a villamosüzemet felgyujtani. A biz- tosítási illeték mindössze 9 millió lej, ezzel szemben a társaság 110 millió le- jes tőkével rendelkezik. A bíróság me- erősítette a letartóztatási végzéseket.

Cuza professzor élénknek és „tettekre-késznek” óhajtja látni a román ifjúságot

Jorga miniszterelnök pedig hozsánnákat zengedez lapjában az anliszemita vezérről

Bucuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az Uj Kelet olvasói figyelemmel kísérhették azt a váratlan barátkozást, amely Jorga miniszterelnök és Cuza professzor között a parlamenti szesszió elején megindult. Jorga a nem- zetiparasztpárti parlament utolsó napjaiban azt a kijelentést találta tenni, hogy ha kormányra kerül, le fogja tartóztatni Cuzát, aki visszaél az ifjabb generáció hi- székenységével és tévutra vezet azt. Cuza erre a kijelentésre azt válaszolta, hogy teljesen nyugodt, miután Jorga sohasem fog hatalomra kerülhetni. Cuza nyugodt- sága indokoltnak bizonyult. Mert bár Jorga hatalomra került, az új miniszter- elnök egy még eddig megmagyarázhatat- lan módon a legmelegebb baráti érzelme- ket kezdte szinte túlaradó megnyilatko- zások közepette táplálni Cuza professzor irányában, akit a törvény kijátszásával

a képviselőház korelnökévé választott meg.

A barátság azóta egyre mélyebb és melegebb lett, ha a szereplőket ismerve, azt nem is mondhatjuk, hogy tartósabb. A Neamul Romanesc, Jorga professzor lapja legutóbbi számában a következőket írja:

„Az egész képviselőház mélyen megin- dulva hallgatta azt a beszédet, amelyet Cuza professzor mondott el a középisko- lai oktatás reformjának vitája során. Mélyen, könnyekig meghatódva hallgat- ták. Nem a silogizmus kezelésében kiváló logikus, nem is epigrammák irásában já- ratos gunyolódó beszéd. Nem a harcok, aki küzdelmet provokál, támad és védekezik. Hanem olyasvalaki, aki egy adott pillan- tatban kötelességének érzi, hogy hitval- lást tegyen. Cuza rámutatott arra, hogy

milyennek szeretné látni az iskolát. Esz- köznek, a román típus megteremtése szá- mára. Milyen legyen ez a típus? Élénk, tettekre kész, aki állja más népek ifjúságá- val való összehasonlítást. Keresztény az evangélium tanításai szerint, de ugyan- akkor szorosán hozzáfűzve mindahhoz, amit megélt, amit szenvedett és győzedel- meskedett a faj, amelyből származik. Mindazoknak, akik Cuzát hallgatták a bi- zalom fénye lángolt fel szemeikben.”

Hogy Cuza élénken és főleg „tette- kre-késznek” szeretné látni a román ifjúságot, ezt, sajnos, nagyon jól tudjuk. Csak azt nem tudjuk egyelőre, hogy és bizonyos aggodalommal kérdjük: mi fog kikerülni ebből a Cuza—Jorga barátságból?

FOROG A FILM A LEGDRAMAIBB: AZ ÉLET FILMJE. Egy csapásra ugy- szólván az egész világ elismerését nyerte meg Pirandello „Forog a film” c. mun- kájával, mint a humor, a satíra, a mély- ség és a káprázatos fordulatok mestere. Amellett a film világának legnagyobb- rajzát adja. 220 oldal. Régi ár 163, most 68 lej Lepagenál Kolozsvár. Küldje be bélyegben és portómentesen kapja. Kérje a teljes jegyzéket.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

12 osztályú készpénz sorsjáték

Ha nyerni akar nagy összeget — sies- sen venni mentő sorsjegyet!

Második osztály huzása 1931 július 26. Nyeremények kifizetését az Albina Bank garantálja. Főnyeremény 1,000,000 lej. Nyeremények összege 4,000,000 lej. Minden sorsjegy 12 osztályon végig játszik. Sorsjegy ára 100 és 50 lej, vidéki rendeléseknél portóköltségekre 19 lej hozzáadandó. Központi sorsjegyroda Cluj Str. Memorandului 16.

hogy hazájának szorult gyobb mértékben ki- alánul bonyolította le a nagyarányu és nagy szállításokat.

lecsapó villámként ha- zelött a hír, hogy lord Dávid tönkrementek s ujabb alapításnál az sban hamis adatokat k élé. Kyslant ugyan hogy ezt a hamisítást akik sietett is gyenge- tani. A legelső törzsei részvények arfolyama t, a vállalat moratóri- kéri és a lordot le- rbeesett részvényesek, egmentsék Kyslant régi alter Runcimanhoz for hogy vizsgálja felül a üzletvitelét. Hét hóna- iman, hogy rendet tel- elben. A leghíresebb édkedtek neki, akik gy Kyslant büntető- manipulációt követett régi politikai ellen- ágnak. A bírósági tár- tották, hogy Kyslant et hamisított, osztalé- r is, amikor nem volt k értékéből, noha an- na régi hajóból állott, vonni a forgalomból, t le. Kyslant azzal vé- anilyen módon állitot- ket a többi hajósvál- izonyítani is akarta, hogy ha erre vonat- felvonultatja, megren- den pénzügyminiszter neg a fenyegetéstől és gy Kyslant ellen a tár- anosság előtt tartás- azután beigazolódott, pulációi mintegy 125 elő kárt okoztak a etve a részvényesek-

Municipiului Cluj

NAȚIUNE

piului Cluj publică nizarea de îmbracă- ghete pe seama ser- și desinfectior Pri- entru 50 costume de n pantaloni) 50 chi- ghete.

si sigilate impreună e se va întregi după din valoarea formu- zenta comisiunei de) in fața căreia se

esc livrate in ter- a primirea bonului fi preluata in edi- P. Unirii Nr. 1. de pționare.

și condiționile de ea in Camera 17 a

fi admisi la licita- nească condiționile ele generale pentru publicată in Monito- din 4 Iunie 1931.

ne la Primăria Mu- nera 4) in ziua de

face pe riscul furni-

31.

Municipiului Cluj

Goldor

ből lett nagystilű nénye főlemelkedé- ene Nemirovszku utóbbi évek legna- könyveinek

136 lej,

204 lej.

ELET könyvosztá-

an.

K, Cluj

Julius 14-én ül össze Bazelben a Jewish Agenci Councélja

Még mindig nem nyert megoldást a Cionista Világszervezet vezető-ségi kérdése

Az angol gyarmatügyi hivatal elkészítette az országfejlesztési terv végrehajtási utasítását. A bázeli kongresszus körében nagyfokú elégedetlenséget váltott ki a végrehajtó utasítás tartalma, amely nem honorálja a Jewish Agency követeléseit

Az angliai és a németországi klálcionisták, valamint a munkáspártok Weizmann újramegválasztását forszírozzák

Bazel, július 13. (Az Uj Kelet tud.) Rövid távirati jelentés közli, hogy az angol gyarmatügyi hivatal távirati utasítást adott Sir John Chancellor, palesztinai főkörmányzóknak, az országfejlesztési terv végrehajtására vonatkozólag. A távirati utasítást Passfield kíséreléssel egészíti ki. A gyarmatügyi hivatal utasítását, valamint Lord Passfield kísérelésének tartalmát a bázeli kongresszus körében nagyfokú elégedettség fogadták. A végrehajtási utasítás heves vita tárgyát képezte a kongresszus politikai bizottságának legutóbbi ülésén és az éjszakai tárgyalásokat is a gyarmatügyi hivatal legújabb megnyilatkozása folytán beállott helyzet problémájára töltötte meg. A végrehajtási utasítás — amelynek tartalmát még nem ismerjük — a politikai bizottság elégtelennek tartja a zsidó érdekek szempontjából. A végrehajtási utasítás nem honorálja a Jewish Agencynek legfontosabb követelését, azt, hogy az országfejlesztési terv végrehajtásánál a zsidók és az arabok egyenlő haszonrészesedést élvezzenek és az országfejlesztés egyenlő elosztás alapján szolgálja egyrészt a zsidó, másrészt az arab mezőgazdaság fellendítését és hitelgényeinek kielégítését. Passfield kísérelésében csupán annyi van, hogy a gyarmatügyi hivatal tudomásul vette ezt a követelést. Az országfejlesztési tanács egy angol, egy zsidó és egy arab tagból fog állni. Ennek ellenére, hogy a tárgyalások folyamán a Jewish Agency energikusan föllépett az ellen, hogy az országfejlesztési terv a palesztinai közigazgatás hatáskörébe kerüljön, — az országfejlesztési terv legmagasabb instanciája mégis a főkörmányzó. Zsidó szempontból az egyedüli kedvező pontot az afüggelék képezi, amely leszögezi, hogy a földnélküli arabokat a Macdonald-levél erre vonatkozó meghatározásának értelmében fogják kezelni. A függelék szövege az, amely a földnélküli arabokra vonatkozik. A Macdonald-levél ugyanis világosan leszögezi, hogy csak azokat veszik figyelembe a földnélküli araboknál, akik be tudják bizonyítani, hogy a zsidó földvásárlás következtében maradtak föld nélkül és emiatt kellett megszüntessék mezőgazdasági tevékenységüket. Jabotinsky kongresszusi beszédében is beismerte, hogy a Macdonald-levélnek ezen passzusának kedvező a zsidó érdekek szempontjából.

A politikai bizottságban egyébként nagy elégedettség uralkodik a gyarmatügyi hivatal utasítása fölött, amelyben újabb bizonyítékát látják annak a barátságos magatartásnak, amellyel ez a hivatal viseltetik a cionista törekvésekkel szemben.

Weizmann intervenciójára az angol kormány elhalasztotta az országfejlesztési terv publikálását

Bazel, július 13. A gyarmatügyi hivatal ugyan július 9-re kontemplálta az országfejlesztési terv életbeléptetését, Weizmann intervenciójára azonban elhalasztotta a végrehajtási utasítás hivatalos publikálását és életbeléptetését. Weizmann ugyanis sürgős közlésében kifejtette, hogy a gyarmatügyi hivatal

nak ezen váratlan elhatározása, hogy most hozza nyilvánosságra az országfejlesztési tervet, akkor, amikor a kongresszus a weizmanni politika jövőbeni sorsa fölött tárgyal, igen káros kihatással lesz a Weizmann által képviselt irányzatra. Ennek honorálása képpen halasztotta el a gyarmatügyi hivatal az országfejlesztési terv publikálását. Ily körülmények között előreláthatólag

A klálcionisták csoportja és a munkáspártok Weizmann jelöltetését követelik

Bazel, július 13. Pénteken a kongresszus plénumának és bizottságainak ülései az új vezetőség megalakítása és a cionizmus végcélja körüli harc teljes jegyében állottak. A vezetőség kérdésében az ellenfeleket még fokozottabban kiélezte a harcnak egyik újabb fázisa és pedig az a körülmény, hogy a klálcionisták ugnyevett A-csoportja, amelynek élén dr. Eder és Kurt Blumenfeld áll, a politikai bizottságban Weizmann újramegválasztását követelte. Ez az újabb fordulat kihatással van a cionizmus végcéljának megformálása körüli harc kiélezésére is. A Weizmann politika ellenfelei ennek következtében intranzigens magatartást tanúsítanak ebben a kérdésben és olyan formulát keresnek, amely lehetlenné teszi Weizmann újramegválasztását. A politikai bizottság egyik albizottsága három szavazattal kettő ellenében bizalmatlansági javaslatot fogadott el Weizmann ellen és azt a

csak július 16-án jelenik meg a palesztinai „Hivatalos Lapban“ az országfejlesztési terv végrehajtási utasítása. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a hét folyamán bizonyos módosítások, vagy pótlások fognak történni a végrehajtási utasítást illetőleg és csupán annak tudható be a kormányban ezen elhatározása, hogy nem akar nehézségeket támasztani Weizmannnak.

politikai bizottság plénuma elé terjesztette.

A baloldaliak értekezletén ötvenhárom szavazattal tizenegy ellenében elhatározták, hogy Weizmann jelöltetését fogják támogatni. A politikai bizottságban, a cionizmus végcéljának kérdésében kompromisszumos javaslatra törekvésnek, amely követeli, hogy „a mandatórius hatalom egy zsidó többségre törekvő zsidó munka“ utjába semmilyen nehézséget és akadályt ne gördítsen. Ezt a javaslatot, amelyet a klálcionisták támogatnak, a baloldali körök is elfogadhatónak találják és kijelentették, hogy némi módosítással meg fogják szavazni. A revizionisták azonban határozottan állást foglaltak ezen javaslat ellen és ebben az állásfoglalásban az amerikai delegáció egyik része és a harminc mizrahi delegátus áll mögöttük.

A politikai bizottság nem fogadja el Weizmann kimagyarázását az Itának adott nyilatkozatára

A szombat beállta előtt a politikai bizottság tizenhét szavazattal kettő ellenében elfogadta azt a javaslatot, amely sajnálkozását fejezi ki Weizmannnak az ITA

részére adott nyilatkozata fölött és leszögezi, hogy Weizmannnak az interjúval kapcsolatos kimagyarázását nem tartja kielégítőnek. Végül a politikai bizottság

Szenzációsan olcsó könyvek

Adler: Marx, a gondolkodó	Lei 25	Marx: Bér és profit	Lei 20
Adler: Alkoholizmus és szakszervezetek	Lei 4	Marx: Harmadik Napoleon államcsinye	Lei 20
Andersen: A muzikális malac	Lei 7	Marx: olgárháboru Franciaországban	20
Andrejev: A pince mélyén	Lei 48	Masekincs: A világ népeinek meséiből	Lei 30
Balzac: A lidérc	Lei 20	Migray: Egy keresztény szociális állam története	Lei 18
Barbusse: Jézus	Lei 65	„ Az internacionalé története L. 25	
Bauer: A szocializmus utja	Lei 6	„ Egyház ésmunkáskérdés L. 5	
Bernstein: A gazdasági történet alapvonalai	Lei 20	Müller: Marx és szakszervezetek	Lei 15
Bernstein: Mi a szocializmus	Lei 5	Multatuli: Max Havelár	Lei 45
Bernstein: Görli tzi pártprogram	Lei 12	Pach: Társadalmi ember élete	Lei 25
Bernstein: Lasalle Ferdinand és jelentősége	Lei 18	Pargus: Allam, ipar, specializmus	Lei 20
Csehov: Kísértetes éjjel	Lei 40	Róka Tóni: Erger-Berger	Lei 35
Csehov: Idegenkenyéren	Lei 40	Rubin: Egy szegénydiák feljegyzései	5
Csehov: A fekete barát	Lei 40	Snowden: Ha a munkáspárt uralomra jut	Lei 8
Csehov: A koldus	Lei 40	Szemes: Mi az osztályharc	Lei 5
Farkas: Kísértetek	Lei 30	Takács: A mezőgazdasági munkáskérdés	Lei 3
Frensen: A z Anna Hollmann el-süljedése	Lei 15	Umbrai: 25 év a német szakszervezeti mozgalomból	Lei 15
Gergely: Játszik az ucca	Lei 25	Vanczak: Szakszervezeti demokrácia	5
Hamsun: Öszi csillagok	Lei 15	Wagner: A tudományos gondolkodás alapvonalai	Lei 20
Jászai: Az agitáció	Lei 4	Webb: Kapitalizmus hanyatlása	Lei 65
Kasza: Mi az igazság	Lei 5	Zola: Az álom	Lei 35
Kertész: Nemzetköziség utja	Lei 40	„ A pénz	Lei 35
Lasalle: Az alkotmányról	Lei 6	„ Jó polgári koszt	Lei 40
Lasalle: Munkásprogram	Lei 6	„ Claude vallomásai	Lei 40
Macdonald: Szocializmus és társad. L. 48			
Marx: Osztályharcok Franciaországban	Lei 48		

Kaphatók az „UJ KELET“ könyvosztályaiban

Vidékre utánvétellel, vagy az összeg és a portóköltség (pénz, vagy bélyeg) előzetes beküldése után szállítunk!

határozati javaslatra jutott a cionizmus végcéljának kérdésében és ebben a javaslatban tekintetbe veszi a palesztinai zsidó többség követelését is. Kongresszusi körökben úgy hiszik, hogy a két javaslat megszavazása körül igen viharos harc lesz a kongresszus plénumán.

Elvetik a „nagy“ koalíciót
A kongresszus állandó bizottsága tárgyalás alá vette a klálcionista cionistáknak javaslatát egy nagy koalíció alapján létrejövő exekutívé alakítására vonatkozólag, a javaslatot azonban a munkáspártok és az Eder-csoport szavazataival elvetették.

A kongresszus plénuma heves vita után száztizenhárom szavazattal ötven ellenében elvetette a revizionistáknak azon javaslatát, amelyben a Jewish Agencynek új alapokra való fektetését követelték, mégpedig olyképpen, hogy az Agency-tagok tevékenysége kizárólag gazdasági terepre szorítkozzék és a politikai munkába ne avatkozzanak be. A javaslat megindokolása képpen Jabotinsky öt perces beszédében kifejtette, hogy a nem-cionistákkal való politikai együttműködés lehetetlen, míg a pénzügyi kooperálás mindig hasznos és megvalósítható lehet, miután ez előnyösnek bizonyult a krízis és a gazdasági katasztrófa éveiben is.

A Histadruth Haovdim távirati utasítása a vezetőség kérdésében

A szervezeti bizottságnak a Jewish Agency reformjára vonatkozó javaslatát az Actions Comité-hez tették át, hogy azt felülvizsgálja és a nem-cionistákkal való tárgyalások alapján végrehajtsa.

A munkáspárt palesztinai delegátusai távirati utasítást kaptak a Histadruth Haovdim-tól, hogy kövessenek el mindent annak érdekében, hogy újra Weizmann kerüljön a mozgalom élére. A távirati utasítás értelmében abban az esetben, ha Weizmann támogatása lehetlenné válik, a baloldali frakció egy revizionistáktól mentes koalíciót támogasson.

Koalíciós exekutívé alakul Weizmann és a revizionisták nélkül?

Ilyen körülmények között ma is teljes bizonytalanság uralkodik az új vezetőség megalakításának kérdésében és a helyzetet kétségtelenül súlyosbítja a klálcionisták egy részének és a munkáspártiaknak legújabb állásfoglalása Weizmann újramegválasztásával kapcsolatosan. Ez azonban teljesen valószínűtlenné látszik, mert Weizmann előreláthatólag nem fogja elfogadni jelöltetését, annál is inkább, mert megválasztását a klálcionisták német országi és angliai csoportja, valamint a munkáspártok szavazatai nem biztosítják eléggé. Így a különböző irányok közül a legvalószínűbb a revizionistáktól mentes koalíciós exekutívé, amely azonban Weizmann nélkül alakulna meg. Ezt a koalíciót a munkáspártok is támogatnák.

Bazel, július 13. A Jewish Agency deficitjéről elterjedt hírekkel kapcsolatosan dr. Werner Senator a következő nyilatkozatot adta az Itának:

— A Jewish Agency és a Keren Hajeszód összkötelezettségei körülbelül hétszáz ezer fontot tesznek ki. Szándékosan használom a „kötelezettség“ kifejezést, mert a „deficit“ meghatározása könnyen megtehető az emberek és azt a benyomást keltheti, mintha a Jewish Agency és a Keren Hajeszód adósságai már elérték volna a fenti összeget. A hétszáz-ezer fontos összegből 300.000 fontot jövőbeni gazdasági investációkra és bizonyos földvásárlásokra irányoztak elő. A többi kötelezettségek tekintélyes része hosszú lejáratu természetűek, különösen a Jewish Agency egyes vezetőszemélyiségeinek kötelezettségei.

— A Jewish Agency és a Keren Hajeszód visszafizetési kötelezettségei háromszáz ezer fontot tesznek ki. Ezzel szemben állanak a kereskedelmi és ipari kölcsönök könnlevésegeinek, a különböző intézmények egész sorának és mindenekelőtt a mezőgazdasági telepítésekbe fektetett investációk aktivumai. Ezen aktivumoknak az értéke nyolcszáz ezer fontal haladja meg összkötelezettségeinket a fent váolt értelemben. Természetes azonban, hogy a telepek kiépítése és munkánk tovább folytatása nagy anyagi eszközöket igényel és nem titok, hogy az általános világgazdasági krízis és különösen az amerikai viszonyok következtében súlyos helyzetben vagyunk, hogy kiadásainkat egyensúlyba hozzuk bevételünkkel. Reméljük, hogy a zsidó nép áldozatkészségével sikerülni fog leküzdeni a pillanatnyi nehézségeket.

A kongresszus befejezése egyébként újabb halasztást szenvedett és csak kedden nyer befejezést. Ez azonban egészen bizonyos, mert szept. 14-én ül össze ugyancsak Bazelben a Jewish Agency Councilja.

87 lejről

Vajda S.

Bucuresti-Buk

Uj Kelet tudósít délelőtti ülésén a vezetőség alminitési javaslatához reflektál. A világszél, majd rámutatnak 1 millió vagyonra. Minden erővel az a gabonaárakat, árzuhanás katasztrófát előre csak a buzta meg a kivitel ezer vagon premdezni. Anyit tesgabonaneműek ezge. A prémiumot csak így van ért megdrágulásnál. A fekete kenyér 7 lejben lesz. A zölgazdasági adóshogy ezeket egyaligha lehet megohet segíteni, akik adósdova és így b hogy kellő segítsállani. Ilyen nag nem lehet fájdalkül végrehajtani.

A sze

A kamara erre a miniszterterületet, mire a miniszterterület módosított javaslatot. A módosított javaslatról 5 lej 50 banira szesz adóját, ami teszi olcsóbbá az ip

Az ügyvéd mokba val

A kamara délután előtt Florea többségűt arra, hogy az adószedőket hivatású nem engedik meg n tériumokba bejárja Hamangiu igazsághoz, hogy a k delele rendet teren mokban, ahol azót a munka. A rendelnyeket produkálta.

Trancu-Iasi ezt kpanaszolja, hogy a rendelettel megakadéket hivatásuk tel. Ezután Victor M mus képviselő szólatrelnököt, hogy a igazgatóságába mié egyetlen erdélyit se talában miért nincs ban is képviselve és mány ilyen brüszk nlyel szemben. Ugy k litika — ha így fo konfliktusokhoz fog

Jorga miniszterelenti, hogy nem törés nyugodtan folyta és nyugodt művét. Am kat illeti, ezekkel sz fel fog lépni. Minde rendelkezésére áll er

Goga Octavian gafa félreértette a Mo felvetett kérdést. Té ninc képviselve a Jo e kívánja szögezni szemben nem lehet tanusítani.

Jorga méltatlankokésői“ fölött. Reméli,

87 lejről 55 lejre szállítják le literenként az ipari szesz adóját

Az ellenzéki pártok Jorga fejére olvasták a kamarában, hogy üldözi Erdélyt és az erdélyieket

Jorga szankciókkal fenyegetőzött és tiltakozott a szeparatista tendenciák ellen. A barna kenyéret 5, a fehér kenyéret 7 lejben maximálta a kormány

Vajda Sándor kihallgatáson jelenik meg a királynál

Bucuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kamara ma délelőtti ülésén *Jonescu-Sisesti* földművelésügyi alminiszter a gabonaértékesítési javaslatához történt felszólalásokra reflektált. A világgazdasági krízisről beszélt, majd rámutat arra, hogy a világnak 1 millió vagon gabonafölöslege van. Minden erővel azon kell igyekezni, hogy a gabonaárakat fenntartsák, mert egy áruházas katasztrófa is lehetne. Egyelőre csak a buza exportjára állapították meg a kiviteli prémiumot, mert 300 ezer vagon prémiumot nincs miből fedezni. Annyit tesz ki ugyanis az összes gabonaneműek exportálható mennyisége. A prémiumot azonnal fizetik, mert csak így van értelme. A kenyérárak megdrágulását nem fogják megengedni. A fekete kenyér kilója 5, a fehér kenyéré 7 lejben lesz limitálva. Beszél a mezőgazdasági adósságokról és kijelenti, hogy ezeket egyszerre és radikálisan aligha lehet megoldani. Csak azokon lehet segíteni, akik nincsenek teljesen eladósodva és így biztosítékot nyújtanak, hogy kellő segítséggel talpra tudnak állani. Ilyen nagy operációt azonban nem lehet fájdalom és áldozatok nélkül végrehajtani.

A szesz törvény módosítása

A kamara erre megszavazza a javaslatot, mire a miniszter betérjeszti a szesz törvény módosítási javaslatát. A módosító javaslat értelmében a kormány literfokonként 8 lej 75 baniról 5 lej 50 banira szállítja le az ipari szesz adóját, ami literenként 32 lejjel teszi olcsóbbá az ipari szeszt.

Az ügyvédek és a minisztériumokba való bejárás

A kamara délutáni ülésén napirend előtt *Florea* többségi szóval fel és rámutat arra, hogy az ügyvédek megakadályozzák hivatásuk teljesítésében és nem engedik meg nekik, hogy a minisztériumokba bejárjanak.

Hamangiu igazságügyminiszter azt javasolja, hogy a kormány szabályrendeletet teremtett a minisztériumokban, ahol azóta zavartalanul megy a munka. A rendelet a legjobb eredményeket produkálta.

Trancu-Iasi ezt kétségbevonja és elpanaszolja, hogy a kormány a szabályrendelettel megakadályozza az ügyvédek hivatásuk teljesítésében.

Ezután *Victor Moldovan* a vereszkárus képviselő szól fel. Kérdi a miniszterelnököt, hogy a Jelzaloghitelintézet igazgatóságába miért nem neveztek ki egyetlen erdélyit sem. Kérdi, hogy általában miért nincs Erdély a kormányban is képviselve és miért folytat a kormány ilyen brúszk magatartást Erdélyrel szemben. Ugy hiszi, hogy ez a politika — ha így folytatják — súlyos konfliktusokhoz fog vezetni.

Jorga miniszterelnök válaszol. Kijelenti, hogy nem törődik az intrikákkal és nyugodtan folytatja tovább a kormányzás művét. Ami pedig a zavargásokat illeti, ezekkel szemben kiméletlenül fog lépni. Minden törvényes eszköz rendelkezésére áll erre a célra.

Goga Octavian kijelenti, hogy *Jorga* félreértette a *Moldovan* Viktor által felvetett kérdést. Tény az, hogy Erdély nincs képviselve a *Jorga*-kormányban és kívánja szögezni, hogy Erdéllyel szemben nem lehet ilyen magatartást tanúsítani.

Jorga méltatlankodik *Goga* „kijelentésével” fölött. Reméli, hogy *Goga* szemé-

lye garancia az ő számára, hogy ezek a nyilatkozások nem jelentenek szeparatistikus hajlamosságokat a néppártban. Egyébként ő felkérte *Hafiegan* Emilt és *Tileát*, hogy lépjenek be a kormányba, de ezek visszautasították a felhívást. *Hafiegan* *Juliu* professzor belépett a kormányba, utóbb azonban lemondott. Van azonban a kormányban két erdélyi tagja. *Metes* és *Stanciu* alminiszterek, akik kiváló erdélyi kulturális emberek. Nem lehetetlen, — folytatta *Jorga*, — hogy végeredményben az Ön közreműködésére is appellálni fogok. Mindenesetre tény, hogy az ehhez hasonló megnyilatkozások ellenségeinknek nyújtanak tápot. Ne felejtsek el, hogy az erdélyiek nevében az Ön speciális sérelmeikről tett kijelentések a magyaroknak nyújtanak elégtételt, akik évszázadokon át leigázták a románokat. A kisebbségi sajtó szeparatistikus mozgalmat tüdőzől az Önök megnyilatkozásaiban.

Goga leszögezi, hogy az Erdéllyel kapcsolatos politikai válságot legkésőbb őszig meg kell oldani. *Stanciu* és *Me-*

tes nem képviselik politikailag Erdélyt. A nemzeti egység nincs veszélyeztetve és hogyha a kormány valahol szeparatista tendenciát lát, úgy módjában áll a megfelelő megtorló intézkedéseket megtenni.

Jorga: Élni fogunk ezzel a jogunkkal. Ami pedig a jelzalogintézetet illeti, interveniálni fogok az illetékeseknél, hogy az igazgatóságba erdélyit is nevezzenek ki.

Pop-Csicsó *István*: *Jorga* azt hitte, hogy *Victor Moldovan* nemzeti parasztpárti és különböző megjegyzéseket tett a nemzeti parasztpártra. Ez készlet engem arra, hogy válaszoljak az itt elhangzottakra. A nemzeti parasztpárt, amely évtizedeken át küzdött a nemzeti egységért, nem érdemli meg az ilyen vádakat. *Maniu*, ez a nagy hazafi...

Jorga nem akarta megbántani *Maniut*

Jorga: Én nem akartam *Maniut* megsérteni.

Pop-Csicsó *István*: ...akiben egész Erdély lelke él és *Vajda Sándor*, aki

Elkészült a bankkereskedelem szabályozásáról szóló törvényjavaslat

Az igazgatósági tagok nem vehetnek fel kölcsönt saját bankuktól

Bucuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). A pénzügyminisztériumban már hosszú idő óta foglalkoznak a bankkereskedelmi és általában a bankélet szabályozásával. Biztonság alakult, amelynek feladata az volt, hogy ezzel kapcsolatosan törvényjavaslatot dolgozzanak ki. A bizottság tagjai *Victor Slavescu*, *Tabacovici*, *Gheron Netta*, *Vulcanescu* és *Stelian Jonescu* voltak. A bizottság 61 szakaszból álló törvényjavaslatot dolgozott ki, amely összességében a parlament elé kerül.

A javaslat néhány fontos ujtást tartalmaz, amelyek meglehetősen meg fog-

ják szorítani a jövőre a bankok alapítását és pénzügyi műveleteit. A jövőben bankot csakis kereskedelmi társaság formájában lehet alakítani (részvénytársaság, közkereseti, vagy betéti társaság) és külön jogi személyiséggel kell rendelkezniük, hogy a bank vagyona elválasszák a vállalkozók személyi vagyonától. A bank működését bizonyos minimális garanciákhoz kötik. Az alaptőkét teljes egészében be kell fizetni, természetben hozzájárulást, vagy követelést nem lehet ideszámítani. A törvényjavaslat kötelezően előírja tartalékalap létesítését s szabályozza, hogy

az alaptökéhez viszonyítva, milyen mértékben fogadhat el a bank betéteket. Bizonyos hitelműveleteket limitál, másokat pedig megtilt a javaslat, amely megtiltja azt is, hogy valamely bank igazgatósági tagjai saját intézetüktől kölcsönt vehessenek fel.

A bankkereskedelem ellenőrzését a legfőbb banktanács (*Consiliul Superior Bancar*) fogja végezni, amelyben képviselve lesznek az állam, a Banca Nationala és a bankok szövetsége. A legfőbb banktanács határozatai csak a legfőbb semmitőszékhez fellebbezhetőek meg.

Mayer Ebner lemondott mandátumáról dr. Singer javára

Dr. Fischer Tivadar pártelnök Landau Mihály és Mayer Ebner felkérésére a decemberi pártkongresszusig megtartja mandátumát

Bucuresti-Bukarest, július 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). Mint ismeretes, az Országos Zsidó Párt végrehajtó bizottságának május 4-i határozata értelmében a párt mandátumait akként kell elosztani, hogy minden országrész képviselve legyen a parlamentben. A határozat alapján dr. Fischer Tivadar pártelnöknek és dr. Mayer Ebnernek kellett lemondania a beszarábiai *Landau Mihály*, illetőleg a regáti dr. *Samy Singer* javára. Időközben azonban a párt mértékadó vezető köreiben súlyos aggályok merültek fel aziránt, hogy a pártelnöknek a mandátumról való lemondása igen káros hatásokkal járhat, különösen ma, amikor a párt még a szervezés stádiumában van. Ez a körülmény indította *Landau Mihály*, akinek a mandátumot *Fischer Tivadartól* át kellett volna vennie és dr. Mayer Ebner arra, hogy felkérjék dr. Fischer Tivadart, hogy mandátumát a párt magasabb érdekeire való tekintettel a decemberben összeülő pártkongresszusig tartsa meg. A felkérés alapján a pártvezetőség úgy határozott, hogy dr. Fischer Tivadar továbbra is

tartsa meg mandátumát. Ilyenformán egyedül Mayer Ebner mondott le csernovici mandátumáról dr. *Samy Singer* javára.

A lemondás ügyét a kamara ma délelőtti ülésén tárgyalták. Napirend előtt *Pompei* kamarai elnök felolvasta Mayer Ebner lemondólevelét, amelyben közli, hogy mandátumáról lemond és kéri, hogy az utánkövetkező dr. *Singert* proklamálják képviselőnek.

Elnök: Kérdelem dr. Ebner képviselő urat, fenntartja-e lemondását?

Dr. Fischer Tivadar közli, hogy Ebner dr. betegsége miatt hazautazott és őt bizta meg azzal, hogy ezen az uton is közölje elhatározását.

Pompei elnök hivatkozik a házszabályok 156. szakaszára, amely előírja, hogy a képviselőnek kell lennie az ülésen és előszóval is ki kell jelentenie, hogy a lemondást fenntartja.

Otteleasan felolvassa az elnök által hivatkozott szakaszt és ezt úgy interpretálja, hogy a lemondó képviselőnek nem kell feltétlenül jelen lennie az ülésen. Ez legtöbbször nem is lehetséges, mert

többnyire a betegek mondanak le mandátumukról.

Az elnök erre kijelenti, hogy elfogadja a házszabályoknak ilyen interpretálását és Mayer Ebner lemondását elfogadja. A kamara a bejelentést tudomásul vette.

Azzal még nem tette meg kötelességét, ha kifizeti előfizetési hátralékát...

Szerezzen egy új előfizetőt az Uj Keletnek.

ha azt akarja, hogy az erdélyi zsidóság egyetlen organuma zavartalanul teljesíthesse kötelességét!!

olyan önfeláldozóan küzdött a bukaresti parlamentben, más elbánást érdemelt. Mint ahogyan egész Erdély elvárhatta volna, hogy a *Jorga*-kormány más magatartást tanúsítson vele szemben.

Jorga kimagyarázódik. Kijelenti, félreértették. Sem Erdélyt, sem az erdélyi politikuskat nem akarta bántani. A lapok viszont megengedhetetlen hangot ütnek meg.

Munkanélküliek is részesednek a petróleum-illetékek felemeléséből

Ezután áttérnek a napirendre és megkezdik a petróleum-illetékek felemeléséről szóló törvényjavaslat vitáját. A javaslat értelmében a könnyű benzint 3 lej, a világító petróleumot 50 bani, az olajat 3 lej, a parafint 3 lej és pakurát 30 bani illetékekkel terhelik meg.

Gherman szociáldemokrata kéri, hogy 5 százalékos az illetékek közül a munkanélkülieknek juttassanak, amihez *Jorga* és a kamara is hozzájárulnak.

Vajda a király előtt

Cluj-Kolozsvár, július 13. Politikai körökben nagy feltűnést keltett az a hír, hogy *Vajda Bukarestbe* utazott, ahol kihallgatáson fog megjelenni a király előtt. A nyáron *Vajda Szovátán Gogával* fog találkozni, amihez politikai körökben messzemenő kombinációkat fűznek.

Igaz és ál-kirándulókkal a Dregán völgyében

Erdélynek van egy pontja, Dregán-völgy, Kissebes mellett, vad szépségekben a legszebb és legváltozatosabb. Felhői és vízei, hegyei és fája, tisztaságának kultivált és burjánzó vegetációja csupa ósillat, állatainak szelid együttléte egy darab profécia.

Kicsit elvezetem magukat oda, kövesselek, kérem, a fantáziájukkal.

Kolozsvárról vonattal másfélóraig kell utazni Poenig, itt a Forestiera iparvasutjára ül az ember és viteti magát a Sebes Körös, a Dregán és a Zerna völgyébe, a Vlegyásza hegyei közé egészen az egekbe meredő, kék-fekete Bocásza lábáig. Szíveknek, léleknek, tudónak való gyönyör egy ilyen utazás; nem úgy testünk ama részének, amely a hátunk végén kezdődik. A vasut ugyanis nem Pullmann-utasonak készül, még csak városi turista hölgyeknek és uraknak sem. A vasut naponta kétszer visz anyagot és embert — farönköket és munkást — ki a völgyből, be a völgybe. Padjai nincsenek, csak néhány támaszték, hátvéd nincs, guggolva hátizsákkal és egymásba fonott lábakkal ülnek az emberek és menetközben, mint imáuk alatt a dervisek, ide-oda hímáloznak, zak, zak, zak karattyolnak a kerekék, az összekötő vasrudak, a kicsi pufferek. Közben mintha gyorsjárásu tevé — a melynek hozzá még kiáll a gerince — karavánokodnának, gyors-potyolást kapunk és persze néhány tyukszemet oda, ahol azok a legkevésbé kívánatosak.

Am nines, aki ezzel törődne. Minden idegaddal, minden képeletteddel, minden gondolatállanagoddal bele vagy merülve a mohos sziklába, amelyek félelmetesen állanak, feketén, barbár bálványokként a kisvasut mentén. A sekély, de gyorsjárásu folyók lármás gargarizálással, vizeséseknél dus ömléssel, muzsikálnak és szinte felhősen porzik tőle a kristályos víz. Mohos sziklák között, barlangok tövén apró források, nagy páfránytölcsérek, piros fűrtű bodza, dus, nyári virágillat. És megint felhők, gízsi fehérségek; foszlanak, hogy titánok nőjjenek belőlük.

Egy-egy helyen már hajnalban kirándult városiak fürdenek tarka dreszben, csopotok körbe ülve lakmároznak. Parasztok horgásznak a világ legszebb apró halaira: a pisztrángokra. Vannak, akik lesben állanak és a patak kövei alatt zsákmányra váró halacsokkat a markukkal tudják elfogni. Kegyelele dolog mind a kettő. Kenetesen gondolkodik itt az ember vonatkozolással közben is, hogyne, ami kor látja fiatal lovak játékos körben ügését, látja a pintyöke hogyan ül a ló hátán, vadkecske hogyan barátkozik fekete bárányokkal. Ahol a természet igénytelenségét szemléltetőn mutatja a proletár fenyő, amely sziklába ereszti gyökereit és a proletár-paraszt, aki öblös kanabába gyűjtött málnáját (legalább egy napi munkáját) odaadja husz lejekért. Szabad ilyen helyen ölni? Akárcsak pöttömnyi halat is?

A Zerna völgyében kiszállott a társaság egy része: a Salom Klub, az Erdélyi Kárpát-Egyesület, a Tennisklub tagjai. A többiek a Bocászáig mentek. Akik itt maradtunk, néhány óra alatt hónapokra való napenergiát akumuláltunk magunkba. Csak aki itt heveredett neki a sugárknak, tudja, mi különbség van a strandbeli és a hegyek rámájából lesütő nap között. A déli órákban enyhe és mégis átható napot kaptunk, amely égő pirosra festette arcunkat és testünket, senki sem fájlalta a bőrét, a nap frissített, életinjekciót öntött. Harmónika és gitár hangzott. Idillikus dolgok. Mint a régi görögök és bizonyára a régi héberék, annyi meghatódottsággal táncoltak a fiatalok. Ismeritek a zsidó dalt?

Anu livnot ha Galil... De azért nem kell azt hinni, hogy mindenki átvedlik széplélekké ezen az uton. Voltak, akik ha megállott a kisvonat, leugrottak és a városi ember atavizmusával sör után epekedtek. Nyolevan kilométer rázás után első üdítő szó, amit láttak és hallottak: bere! Ahogy nekiestek, ahogy leittak, ahogy csettintettek, abból látni lehetett, hogy az egész kirándulásnak számukra ez volt az igazi értelme. Sört inni ezer méterrel a tenger színe felett!

Aztán voltak olyanok, akik amikor lezártak a kisvasutról, cserkészni kezdtek. Alvásra alkalmas helyet néztek ki

maguknak, leterítették a plédet, fejük alá vették a hátizsákokat, öt perc és már versenyt mormoltak a forrásokkal. Mintha ezt csak nyolevan kilométeres autóbussz és kisvasutbeli utazás nyomán lehetett volna elérni.

A legtöbbje betegre eszi magát. Hazulról hozott sülték és erdei tűzön pirított nyershusok zsirillatát füstölik bele az erdő tisztaságába. A hegyi levegő okozta nagy étvágyat mohón aknázzák ki és há-

romszor annyit esznek, mint odahaza. Nem lehet megérteni, pöffedt és feszült gyomorfallal, hogy képes az ember azokra a nemes élvezetekre, amiket csak a Természetnek ilyen kiváltságosan szép helyén lehet szerezni.

Sokan megint azt hiszik, hogy a kirándulás Paradicsomának ülen kötelező a becézhető meghittség. Egy szimpatikus ifju például állandóan Imrusnak szólított.

Majdnem az unokám lehetne.

A kiránduláson a rendet Györke Márton, az Erdélyi Kárpát-Egyesület tura-vezetője tartotta fenn. Jól csinálta. Mind nyájunk nevében megszorított a kezét... (sz. i.)

A fasiszták meggyilkolták a volt meráni polgármestert

Innsbruck, július 13. Hochjoch helység határára, az osztrák-olasz határ közelében tegnap este dr. Luchnernek, volt meráni polgármesternek a holttestére bukkantak. A holttesten ruha volt és semmiféle sérülést sem árult el. Egyelőre még teljes titok fedi dr. Luchner halálát, az sem biztos, hogy nem követett-e el öngyilkosságot, valószínű azonban, hogy a faszizmus áldozata a volt

polgármester. Dr. Luchner ugyanis Dél-Tirolban, mint német ügyvéd a fasiszták állandó támadásainak volt kitéve és emellett súlyos anyagi zavarok közé jutott. Több ízben kísérletet tett Olaszországra elhagyására, de nem kapott utlevelet. Most az Oetz-tali gleccsereken át osztrák területre menekült. Lehetséges, hogy testi kimerülés következtében szív-szélhűdés érte.

Lengyel ajánlat a szovjetnek

A lengyel kormány kész a jelenlegi határok elismeréséért alapján garancia-szerződést kötni Oroszországgal

Varsó, július 13. A lengyel félhivatalos Gazeta Polska feltűnést keltő cikkben fordul az orosz kormányhoz, amelynek formális békeajánlatot tesz azon az alapon, hogy mindkét szomszédország garantálja a jelenlegi határok kölcsönös tiszteletben tartását. Hogy az ajánlatot a szovjet számára kedvezőbb színben tüntesse fel, a lengyel félhivatalos hangsúlyozza, hogy ennek esetleges viszszautasításával a szovjet csak német érdekeket szolgálja.

A lengyel ajánlat azért kelt feltűnést, mert eddig Lengyelország azt hangoztatta, hogy ilyen ajánlat megtevése, vagy elfogadása Lengyelország részéről lehetetlen, mert a lengyel-román szerződés olyan kikötést tartalmaz, hogy a

két szerződő állam közül egyik sem köt Oroszországgal megegyezést anélkül, hogy a másik állam számára is ne biztosítaná jelenlegi határainak fenntartását. Lengyelországnak, amelynek ép amiatt, mert nagy kiterjedésű közös határa van Szovjet-Oroszországgal, igen sokat kell hadseregének fenntartására költenie, ugylátszik, most hadikiadásain akar enyhíteni azzal, hogy az oroszoknak ilyen ajánlatot tesz. Minthogy pedig a lengyelek, ugylátszik, attól tartanak, hogy Oroszország a Besarabiára vonatkozó igényéről nem egykönnyen mond le, egyelőre Románia bevonása nélkül teszik meg ajánlatukat a szovjeteknek, amelytől elvárják, hogy saját érdekeit nem fogja feláldozni a németek re-

viziós törekvésének és elfogadja ezt az ajánlatot.

Ugy tudják, hogy mielőtt a félhivatalos Gazeta Polska vezércikke megjelent, a lengyel kormány hivatalosan is érdeklődött Moszkvában, hogy ott miképp fogadják a megegyezésre irányuló ajánlatot és a szovjettől kedvező választ kapott.

A görög eszrog és a zsidó asszimiláció

Kaptuk a következő levelet:

A történelem tanúsága szerint egyetlen nép sem ártott annyit a zsidó nemzetnek, mint az akkor klasszikus görög nemzet. Az ókori görög szokások és erkölcsök majmolását sokszorosan megbűnhötte a zsidó nép. Tudott dolog, hogy leginkább a vezetők hódoltak a görög divatnak...

Most is a zsidóság vezetői azok, akik érthetetlen módon ragaszkodnak a görög eszroghoz. Valahogy úgy vagyunk a korfui eszroggal, mintha hibéri módra kötelesek volnánk legszebb áhitatunk e szimbolumát korfuból hozatni. Nem sokan tudják, hogy csak 1824 óta használják a görög eszrogot. Azóta, hogy a világhírű tudós, Bet-Efraim szerzője a görög eszrog használatát ajánlotta.

Pedig azóta fordult a világ kereké. Azóta sok zsidó vér áztatta Hellas földjét. Azóta — pontosan 1905-ben — megalakult a „Pri-Ec-Hadar Társaság” Jaffában, hogy ereci eszroggal éltesse a világ zsidóságát.

Szomorú jelenség, hogy ma is korfui eszroggal büszkélkednek nagyjaink a pusztá vándorlásra emlékeztető Szukót-ünnepen.

A Bibliai parancs akként hangzik: vegyetek eszrogot, mirtuszvirágot, fülfavesszőt! Vajjon pénzért veszik a fűfaágat? A vétel arra vonatkozik, hogy a saját természetből vegyed e szimbolikus növényeket.

Vehetnéd, igen, vehetnéd ma a sajátoddól. Akár minden eszememőnek jutna egy-egy ereci eszrog. De még sem! Hiszen itt a szaloniki barátok fényes aktuusa. Tudja minden rosszkohol és minden rabbi, mennyire szeretnek minket a görögöt, tehát őrök és his reváns.

Illik, igen, a szaloniki kiontott zsidó vér, a szaloniki zsidó házak megszenvedett szarufái emlékére görög eszrogot venni! Csodálatos. A német ortodox zsidóság már kimondta a görög eszrogra a bojkottot. Vajjon Erdély zsidósága más hitet követ, mint a német ortodox zsidóság? Vajjon rabbijaink most is görög eszroggal kezeikben fogják a szukóti örömmünnetet megülni?

A sors iróniája. Spanyolhon hit vissza végre elkergetett, főképp Szalonikiba tömörült zsidó fiatal. Szalonikiból felparaszta a zsidókat — zavartalan — a zsidók házaik, pogromvitések öltetik testvéreinket, mi pedig vigan bókottáljuk erecisziráli eszrogunkat gyönyörködünk a görög eszrog kiváltságában! Jól van ez így? Nyílt s rinces választ vár egy eszrogos előfizető.

MEGJELENT

SALAMON LÁSZLÓ (SALLÓ TAMÁS) NINCS MÁS MEGOLDÁS

Ara: 40 lej és portó. Utánvétellel küldi az Uj Kelet könyvost.

ISMÉT ITT A NAGY LEHETŐSÉG!

Százért egy milliót!

Az erdélyi zsidó kórházegyesületek belügyminiszteri engedély alapján megrendezik a

második zsidó kórházszorsjátékot!

E szorsjáték nyereségtervezete oly reálisan van megalkotva, hogy minden egyes szorsjegyvásárlónak komoly esélyei vannak a nyeresésre. Közel 2000 nyeresemény 2,700.000.— lej értékben.

Főnyeresemény

1.000.000 lej

Az összes nyereseményeket az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T. garantálja és fizeti ki azonnal készpénzben.

Egy szorsjegy ára 100 lej

Kapható minden jobb bankban, üzletben, trafikban, stb.

Vegyen Zsidó Kórház szorsjegyet!!!

Levélbeli megrendeléseket elfogad:

Az Erdélyi Zsidó Kórházegyesületek Központi Szorsjátékintézősége, Cluj, Piața Unirii No. 20.

HI

Az Uj Kelet bányási Főszerkesztő Felelős szerkesztő Bukares Hátország Ernek Képekünk utáni megjelölésé

— Japánban pl. öngyilkos-mánia. Suma előkelő sajtósági vonzó kosjelöltekre. Meoda, hogy a tengpartvidéki vasut. Kéthetenként átlakövetnek el Suma zottsága most a t. kat állított fel, betükkel ez a fel meg! Ne rohanj értéket! Egyéb öngyilkosjelöltek bajaikat a jóléti mentési uszótanf pályázatot irtak lebeszélő jeligére.

— Expedíció A jának megkeresése Dr. Basedow Her utazó, aki már be ismeretlen vidékei érdekes expedíció keresni ezzel az ex barlangot, amely százában terjeszt ausztráliai utazó. ausztráliai Alice mérföldnyi távolsá ez a barlang, mely szelése szerint tele nyékbeli benszülött iteni egy vad népt veszi és őrzi. Ear közelítette, de azut az emberevő néptó Herbert nemrég primitív térkének, ve a kincsbarlang jának nevezik ausz rejtelmes helyet, n óta nem járt fehér dow Herbert exped folyamán utnak ind megkeresésére.

— Az elsüllyedt tisztje önmagát ál Londonból jelentik tengerészetiügyi min amint a „Posiedon” tulásáról tette meg Willis. a hajó egyik láláról, aki a katas megparancsolta, hogy tartózkodot, zárják met visszaverete egy zet nagyobb része segélvél megmene lálból. Willis szempo öngyilkosságot je végrehajtása. Willis a tengerész imadko val az emelőt kereste sulyba hozza. Willis mintegy hét szemlé ezek jelentésének kö tás a tengeralttjár ténét is.

— Számos női „Ferenc József” k végtelen megkönnye orvosi klinikák bí ják, hogy a rendkí Ferenc József vizezeti osztályon a le mazzák. A Ferenc J tárakban, drogériák ben kapható.

— A spanyol kirá radalmár Gugu kisas Madridból jelentik: nagy konsternációt zassági hír. A fiatal feleségül vette Gurta a társaságban általa mernek. Ez a házass nagy megdöbbenést, a királyság utolsó lo fia és melleleg a zel szemben Gugu kánus forradalmi eg leglelkesebb vezére. ták emiatt a házassá a közösséget a fiat érintkeznek többé ve

gy mielőtt a félhiva-
ka vezércikke megje-
rmány hivatalosan is
kvában, hogy ott mi-
a megegyezésre írá-
s a szovjettől kedvező

rog és a zsidó imiláció

övetkező levelet:

anusága szerint egyet-
t annyit a zsidó nem-
kkor klasszikus görög
görög szokások és er-
sát sokszorosan meg-
nép. Tudott dolog,
a vezetők hódoltak a

ság vezetői azok, akik
n ragaszkodnak a gö-
alahogy úgy vagyunk
ul, mintha kübéri mód-
nánk legszebb áhita-
tát korfuból hozatni.
k, hogy csak 1824 óta
grog eszrogot. Azóta,
g tudós, Bet-Ejraim
grog eszrog használatát

ordult a világ kereké-
vér áztatta Hellas és
— pontosan 1905-ben
„Pri-Ec-Hadar Társ-
ogy ereci eszroggal el-
dóságát.

eség, hogy ma is kor-
szkélkednek nagyjaink
ásra emlékeztető Szuk

ances akként hangzik
ot, mirtuszvirágot, fü-
n pénzért veszik a fu-
arra vonatkozik, hog-
dból vegyed e szimb

n, véhetné ma a sa-
minden csecsemőnek
ereci eszrog. De m-
a szaloniki barátok-
Tudja minden ros-
n rabbi, mennyire sa-
görögök, tehát illik e-

szaloniki kiontott zsi-
zsidó házak megszere-
emlékére görög eszrog-
os. A német ortod-
mondotta a görög es-
ot. Vajjon Erdélyi
t követ, mint a né-
y? Vajjon rabbijaink
szroggal kezekben fo-
rómünnepet megünni?

lja. Spanyolhon hi-
ergetett, főképp Szalo-
zsidó fiait. Szaloniki-
igánok — zavartalan-
it, pogromvitézék ölt-
it, mi pedig vigan be-
szráeli eszrogunkat
a görög eszrog kivé-
an ez így? Nyílt s
ír egy

eszrogos előfizet

NT SZLÓ (SALLÓ TAMA S MEGOLDÁ

emű tanulmányok-
re a nagy gazdas-
és kulturális kr-
problémáiról.
Minden intellektu-
nek, minden a k-
győtrő problémái-
foglalkozó ember-
el kell olvasnia!
az Uj Kelet könyvoszt

HIREK

UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
Cikkjeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Japánban plakátokkal küzdenek az öngyilkos-mánia ellen. Londonból jelentik: Suma előkelő japán tengeri fűrdő sajtóságos vonzóerőt gyakorolt az öngyilkosjelöltekre. Messze vidékről utaznak oda, hogy a tengerbe ugorjanak vagy a partvidéki vasut vonatai alá fekdjenek. Kéthetenként átlag három öngyilkosságot követnek el Sumában. A város jóléti bizottsága most a tengerparton nagy táblákat állítottat fel, melyeken hat láb magas betűkkel ez a felszólítás olvasható: Állj meg! Ne rohanj! Gondold meg az élet értékét! Egyéb feliratok felszólítják az öngyilkosjelölteket, hogy beszéljék meg bajukat a jóléti bizottsággal. Végül életmentési uszótanfolyamokat rendeznek és pályázatot írtak ki az öngyilkosságokról lebeszélő jelíre.

— Expedíció Aladdin kincsesbarlangjának megkeresésére. Sydneyből jelentik: Dr. Basedow Herbert, a híres kutató-utazó, aki már bejárta Közép-Ausztrália ismeretlen vidékeinek nagy részét, most érdekes expedíciót szervez. Meg akarja keresni ezzel az expedícióval azt a mesés barlangot, amelynek híre a múlt században terjesztette el egy Earl nevű ausztráliai utazó. Allitóltag a közép-ausztráliai Alice Springstől háromszáz mérföldnyi távolságra eső területen van ez a barlang, mely a benszülött elbeszélése szerint tele van arannyal. A környékbeli benszülöttek nem merik megközelíteni egy vad néptörzs miatt, mely körülveszi és őrzi. Earl már majdnem megközelítette, de azután menekülnie kellett az emberevő néptörzs elől. Dr. Basedow Herbert nemrég birtokába jutott egy primitív térképnek, melyen meg van jelölve a kincsesbarlang helye. Aladdin barlangjának nevezik ausztráliai utazók ezt a rejtélyes helyet, melynek vidékén Earl óta nem járt fehérbőrű ember. Dr. Basedow Herbert expedíciója még a nyár folyamán utnak indul a kincses barlang megkeresésére.

— Az elszüllyedt „Poseidon“ egyik altisztje önmagát áldozta fel társaiért. Londonból jelentik: Alexander angol tengerészeti miniszter az alsóházban amint a „Poseidon“ tengeraltjáró pusztulásáról tette meg jelentését, beszámolt Willis, a hajó egyik altisztjének hősi haláláról, aki a katasztrófa után társainak megparancsolta, hogy a kabint, amelyben tartózkodott, zárják be, miáltal a hajó ismét visszaverete egysülvát. A személyzet nagyobb része így a mentőkészülék segítségével megmenekülhetett a biztos halálból. Willis szempontjából viszont tiszta öngyilkosságot jelentett utasításának végrehajtása. Willis társai látták is, hogy a tengerész imádkozott és zseblámpájával az emelőt kereste, hogy a hajót egysülvba hozza. Willis tetteivel elérte, hogy mintegy hét személy menekült meg és ezek jelentésének köszönheti az admirális a tengeraltjáró pusztulásának törtenetét is.

— Számos női bajnál a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata végtelen megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferenc József vízet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazták. A Ferenc József keserűvíz gyógytárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A spanyol király keresztfiának a forradalmár Gugu kisasszony lett a felesége. Madridból jelentik: A spanyol körökben nagy konsternációt keltett most egy házassági hír. A fiatal Merry de Val márki feleségül vette Gurtubay kisasszonyt, akit a társaságban általában Gugu néven ismernek. Ez a házassági hír azért keltett nagy meglepetést, mert a fiatal márki királyság utolsó londoni nagyköveteinek fia és melleleg a király keresztfia. Ezzel szemben Gugu kisasszony a republikánus forradalmi egyetemi ifjúság egyik legtehetősebb vezére. A spanyol arisztokraták emiatt a házasság miatt megtagadják a közönséget a fiatal márkival és nem érintkeznek többé vele társadalmilag.

A Graf Zeppelin Bécs fölött

Bécs, július 13. A Graf Zeppelin éjfélkor indult el Friedrichshafenből Eckener dr. vezetése alatt ausztriai útjára. Az asperni repülőterre a léghajó reggel félkilenckor érte el, ahol tízezer jelenlétében hatalmas óvációk közben leszállása végzett. Dr. Eckener a disztribüen elé vezették, ahol Miklas szövetségi elnök szívélyes szavakat intézett hozzá s Buresch szövetségi kancellár és Heindl kereskedelmi miniszter üdvözlő beszédeket tartottak. Emmerling bécsi helyettes polgármester is beszélt

s ekkor átadtak dr. Eckenernek egy nagy babékoszorút. Közben a közönség a léghajót tekintette meg. A Graf Zeppelin egy órást tartózkodás után az ausztriai légi utasával felszállott, köztük Buresch-sel és Heindl-lal Mürzschlag—Klagenfurt—Wörthi tó—Villich—Graz—Burgenland utvonalon. A léghajó délután hat órákor érkezett vissza az asperni repülőterre s utascsere után elhagyta Aspernt, hogy vizsztatérjen a friedrichshafeni légi kikötőbe.

— Érdekes orosz találmány a távolbalátás terén. Külföldi lapok jelentései szerint a Loffe mérnök vezetése alatt működő moszkvai fizico-technikai laboratóriumban nagyhorderejű találmányt mutatnak be, amely a távolbalátás gyakorlati alkalmazása terén korszakalkotó jelentőségűnek ígérkezik. Az ujonnan felfedezett készülék segítségével több ezer kilométer távolságra átvihetők nemcsak egyes izolált képek, hanem nagyobb képcsoprtok és komplikált, egymással összefüggő jelentekek is. A forradalmi jelentőségű felfedezés ha valóban beválik, azt jelenti tehát, hogy ennek gyakorlati alkalmazása esetén minden nehézség nélkül, több ezer kilométernyi távolságból láthatjuk majd az eseményeket.

— Venizelosz Londonban. Londonból jelentik: Venizelosz görög miniszterelnök Velencén át utban van Anglia felé. Távollétében Mihalokopulosz miniszter helyettesíti a görög kormány elnökét.

KÖSTOLTA MÁR A FUMOSAN GYÁRTMÁNYAIT?

— Két amerikai pilóta újra Japánba akar repülni. Newyorkból jelentik: Sanfranciscói jelentés szerint Robbins és Jones amerikai pilóták újra meg akarják kísérelni az Egyesült Államok nyugati részéből Japánba eljutást légi uton.

— Lengyelország ujjáépítési kölcsönt kap francia garancia mellett. Párizsból jelentik: A francia kormány garanciája mellett Lengyelország gazdasági ujjáépítési kölcsönt kap. A kölcsön tervezetét most dolgozzák ki. Néhány hét múlva Francios Poncet államtitkár vezetése alatt francia delegáció utazik Lengyelországba, hogy megvitassa hivatalos lengyel körökkel a lengyelországi gazdasági válság leküzdésének lehetőségeit.

— Eljegyzés. Diamantstein Dezső tárgumuresi kereskedő Zsenike leányát eljegyezte Diamantstein Tibor cluji kereskedő. (Minden külön értesítés helyett.)

Magyar Színház:

Ma bucsuznak Salamonék!

Jöjjen és nevéssen egvszer istenigazában!

— Operáció nélkül is gyógyít aranyeret és kinyilástól megóv a Haemorsan. Olesón kapható a gyógyszerárakban.

— WELLS IDŐKEREKE KOLOZSVÁR. A legolvasottabb angol író egyik legjobb könyvének főszerelője az időkerék Kolozsvárra is ellátogat. Bemutatja a világ legnagyobb csodáját, visszafordítja Kolozsváron az idő kerekét. Ismét visszakerülünk a krajcáros zsemlek és ötkrajcáros kuszavárosok idejébe, visszakerülünk ismét gyermek-és ifjúkorunkba. Huszonnégy órára Kolozsvár közönsége inni fog az ifjúság továbból és az újságíró soha nem írt olyan színes riportot, mint július 20-án, amidőn beszámolt egy napról, amely napon minden csak szép, kellemes, jó, vidám, kedélyes, hangulatos és örömteljes. Huszonnégy órára Kolozsvár világváros és fürdőváros lesz, 24 órára London világhírű autókörzöje, Baden-Baden világhírű autókörzöje, Velence tündéri éjszodája, Montecarlo játékszenvedélye, a berlini Zoo hangorgója, Hollywood szépségzuhataga. Bécsujhely és Halsmingen kuglijáték szenvedélye jön el Kolozsvárra, hogy 20—30.000 ember július 20-án, hétfőn büszkén mondhassa 70—80.000 kolozsvárinak: „En tegnap jól mulattam, én tegnap reggeltől másnap hajnalig a sétatérén, a MENTŐ-NAPON voltam, ezt a napot soha el nem felejttem!”

mekek foglalkozása: uszás, kirándulások, Bécs látványosságainak megtekintése, ünnepélyek, pinpong, kroszet, kert munká, rossz időben pedig rajzolás, fonás, olvasás, zene, tánc- és színi játékok rendezése. Napozás, levegő és játékok a szabadban is szolgálják a gyerekek üdülését. A második erdélyi csoport július hó 31-én indul ugyancsak Hamburg Szerén személyes vezetése mellett Kolozsvárról. E csoportban jelentkezhetnek 6—14 éves egészséges gyermekek legkésőbb folyó hó 25-ig. A részvétel lehet egy hónapos, augusztus 31-ig vagy másfél hónapos. A díjjak: 1 hónapra 9500 lej, másfél hónapra 13.500 lej, mely összegben teljes ellátás, nevelés és orvosi díj, utiköltség Kolozsvártól a telepig és vissza, valamint utlevél és vízumdíjjak is bentfoglaltatnak. Írásbeli vagy szóbeli jelentkezések: Dr. Hamburg József címre intézendők, Cal. Reg. Ferdinand 34, Telefon 10-30, ahol több felvilágosítással és részletes prospektussal is szolgálnak.

— Kisenevben elfogták a moszkvai Komitern egyik tagját. Kisenevből jelentik: Kisenevben a rendőrség elfogott egy kommunista agitátort, akinél sokszáz izgató rőpiratot találtak. Az elfogottról, akinek Mendel Freitmann a neve, kiderült, hogy a moszkvai Komitern tagja. Freitmann tagad és éhségstrájkot proklamált.

NYÍLT KÉRELEM

A KOLOZSVÁRI ÖNKÉNTES MENTŐ EGYESÜLET vezetősége tisztelettel felkéri a gyarak és vállalatok vezetőit, a kereskedőket és iparosokat, hogy a július 19-én, vasárnap a sétatérén, a Mentőnapon megrendezendő nagy népünnepély alkalmával a tombolához, szerencsekerékhez, szerencsehalászathoz minél több tárgyat adományozni és ily módon az egyesület minden tekintetben támogatni sziveskedjenek.

A gyűjtést erre feljogosított és igazolvánnyal ellátott egyének eszközlik. A megértő támogatásért köszönetet mond
AZ IGAZGATOSÁG.

NAPROL-NAPRA

Wilson özvegye Genfen való átutazása alkalmával látogatást tett a Népszövetség művészeti és tudományos bizottságának ülésén, melyet a nagy amerikai elnök özvegyének tiszteletére felbeszakítottak.

A hollandiai Brüggeben egy gyorsvonati személykocsi tengelyéhez kötözve egy tizenkilencéves fiatalembert találtak. Előállították a rendőrségre, ahol elmondta, hogy Paul Bergernek hívják. Zsebében mindössze három márkát találtak. Ezzel a pénzzel Königsbergből indult a kocsi tengelyén utnak, hogy mint potyautas Ostendébe, onnan pedig hajón, — ahova szintén be akarta csempészni magát, — Amerikába juthasson. Negyvennyolc órán át utazott és így a potyautazás terén ő tartja egyelőre az európai rekordot.

A nanking-berlini postarepülőgép a viharos időjárás következtében kénytelen volt mongol földön leszállni. A gép két német pilótájával együtt mongol banditák fogságba esett. A segítségül küldött repülőgép mongol katonák fegyvertüzében került és eredménytelenül volt kénytelen visszatérni.

Csikágóban George Traxon hivatásos boxoló és díjbirkozó válokereket nyújtott be a felesége ellen azon a címen, hogy ez őt, ha összevesznek, — elveri. A bíróság a válást kimondta.

Az Este művészi álnéven ismert Tidió Eckstein althaidei színész féltékenységből rátámadt Erika Mott színésznőre, akinek arcát és karját összevagdalta, azután önként jelentkezett a rendőrségen. A színésznőt eszméletlen, élet-

veszélyes állapotban kórházba szállították.

Két franciaországi adóvégrehajtó együtt regényt írt, amelyben hivatali működésük tapasztalatai alapján humoros formában ismertették egy francia falu életét. Maignelav franciaországi község két lakója találva érezte magát és egyenként huszonötezer frank kártérítésre perelte a végrehajtókat azon a címen, hogy azok a végrehajtók az alakjait róluk mintázták és reájuk lehet ismerni.

Romanban letartóztatták az ottani állami liceum négy növendékét, Zacharia Hamzu, Eranima Stefanescu, Belu Grünstein és Marcu Hertz nevűeket, akikről kiderült, hogy kommunista séjt tagjai. A letartóztatott diákok ezt be is ismerték.

Három rablóvezér megszökött a jasi fogházból. Jasiból jelentik: Jasiban tegnap három rablóvezér, köztük Costica Gheorghe is, megszökött a fogházból. A csendőrség üldözi a szökevényeket.

Nobile elindul Amundsen keresésére. Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a sarkvidéki utra készen álló Malygin orosz jégtörő gőzös július 18-án indul. Fedélzetén megy a sarkvidékre Nobile is, aki Amundsen esetleges nyomai után akar kutatni.

Még mindig tart a spanyol telefonstrájk. Londonból jelentik: A British United Press madridi távirata szerint a spanyolországi szociáldemokrata párt azt a határozatot hozta, hogy továbbra is bennmarad a kormányban, mert csak így lehet a jobbra való eltolódás veszélyét kivédeni. Spanyolországban a telefonstrájk tovább tart. Ma újra több vonalat elváltak, köztük nemzetközi összeköttetésekre hivatott vonalakat is. Helyreállításuk még folyamatban van.

